

پیدایش

۱

دنیای پستان

اَز اَوَّل، خُدا آسِمانان و زَمِين بِسَاتِه. ^۲ زَمِين بِى شِكْل و خالى با، تارىكى اَعماق سَر دَبَا و خُدَائِي روح اُوپِه سَر ره بِيتِه با.
^۳ خُدا باگوتە: «روشنايى هَبُو»، و روشنایي هَبَا. خُدا بَيِّبِه كَه روشنایي خُجِير، و خُدا روشنایي ره تارىكى يه جى سِيفا هَكُرِيد. ^۴ خُدا روشنایي يه اِسم روز، و تارىكى يه اِسم 'شُو'، بَنَه. شُو با، و صُب بَرسِيه، اوَلين روز.
و خُدا باگوتە: «أُونِيشان مِين فَلَكى ذَبُون تا اُونِيشانِه اُونِيشان جى سِيفا هَكُونَه». ^۵ پَس خُدا فَلَك بِسَاتِه و فَلَك جِير او ره فَلَك سَر اُوپِه جى سِيفا هَكُرِيد. و اينجور هَبَا. ^۶ خُدا فَلَك اِسم 'آسِمان'، بَنَه. شُو هَبَا، و صُب بَرسِيه، دُوْمين روز.

و خُدا باگوتە: «آسِمان جِير او ايتا سَر جَم هَبُون تا خُشكى مَعلوم هَبُو». و اينجور هَبَا. ^۷ خُدا خُشكى يه اِسم 'زَمِين'، و اُونِيشان كَه ايتا سَر جَم بَان اِسم 'درِيا'، بَنَه، و خُدا بَيِّبِه كَه خُجِير. ^۸ ايمى خُدا باگوتە: «زَمِين هَمِه جور واش بِيارَه، گِيَاھانى كَه تُوم بِيارَن و دارشان مِيوه اِيى كَه خوشانِه مِثَان دانه دار هيَسَن ره زَمِين سَر بِيارَن»، و اينجور هَبَا. ^۹ زَمِين هَمِه جور واش بِيارَدَه، گِيَاھانى كَه خوشانِه مِثَان تُوم عَمل هارَنَه بَان و دارشان كَه خوشانِه مِثَان مِيوه يه دانه دار هارَنَه بَان. و خُدا بَيِّبِه كَه خُجِير. ^{۱۰} شُو هَبَا، و صُب بَرسِيه، سِوْمين روز.

و خُدا باگوتە: «نورشان فَلَك آسِمان مِين دَبُون تا روز ره شُوَيِه جى سِيفا هَكُنَن، تا نِشانه اِيى هَبُون كَه فَصلَها و روزَها و سالَها ره نِشان هَدَن»، ^{۱۱} و نورشان فَلَك آسِمان مِين دَبُون تا زَمِين سَر ره روشن هَكُنَن». و اينجور هَبَا. ^{۱۲} خُدا دُتَا گِتَه نور بِسَاتِه، گِتَه نورره روز سَلطنتَ و سَيِّن، كوچ نور شُوَيِه سَلطنتَ و سَيِّن، و ستارَه شان ره هَم بِسَاتِه. ^{۱۳} خُدا اوشانه فَلَك آسِمان مِين بَنه تا

زَمِين سَر رَه روشن هَكْنَن،^{۱۸} وَ روز و شُويه سَر سلطنت هَكْنَن و روشنایي رَه تاريکي يه جى سيفا هَكْنَن. وَ خُدا بَدييه که خُجير.^{۱۹} شو هَبا، وَ صُب بَرسِيه، چهارمين روز.

وَ خُدا باگوته: «أونيشان جانوران جى پُر هَبون و پَرنِدَه شان زَمِين سَر آسمان مَين پَر بَكشين.»^{۲۰} پَس خُدا دَرياي گَتَه موجودات و تمام جانوراني که تکان خاردن و اوپِه مَين زندگي کانه بان ره طبق اوشانه جِنس، وَ تمام بالدار پَرنِدَه شان ره طبق اوشانه جِنس بِساته. وَ خُدا بَدييه که خُجير.^{۲۱} خُدا اوشانه برگت هَده و باگوته: «زاد و ولد هَكْنيد و زياد هَبين و دَريائيشان أو ره پُر هَكْنيد و پَرنِدَه شان هم زَمِين سَر زياد هَبون.»^{۲۲} شو هَبا، وَ صُب بَرسِيه، پنجمين روز.

وَ خُدا باگوته: «زَمِين همه جور جانور طبق اوشانه جِنس به وجود بياره، آهلى حيوانان و خَزَنِدگان و وَحشى حيوانان طبق اوشانه جِنس، زَمِين سَر» و هَمِينجور هَبا.^{۲۳} پَس خُدا وَحشى حيواناني که زَمِين سَر دَيان ره طبق اوشانه جِنس، آهلى حيوانان ره طبق اوشانه جِنس، تمام خُشكى يه سَر خَزَنِدگان ره طبق اوشانه جِنس بِساته. وَ خُدا بَدييه که خُجير.

ایما خُدا باگوته: «بيئين آدم اميي شِكَل و اميي مِثَان بِسازيم، بنى اون دَرياي ماهاپان و آسمان پَرنِدَه شان و آهلى حيوانان و تمام زَمِين و تمام خَزَنِدگانی که زَمِين سَر دَرن ره، حُكم هَكونه.»^{۲۴}

پَس خُدا آدم خوشه شِكَل بِساته،
اونه خُدای شِكَل بِساته،
اوشانه مَرد و زَن بِساته.

وَ خُدا اوشانه برگت هَده، وَ خُدا اوشانه باگوته: «زاد و ولد هَكْنيد و زياد هَبين و زَمِين پُر هَكْنيد، و اونه سَر مُسلط هَبين. دَرياي ماهاپان و آسمان پَرنِدَه شان و هَر جانورى که زَمِين سَر شوين ره، حُكم هَكْنيد.»^{۲۵} ايماء خُدا باگوته: «حالا تمام تُوم دار گياهانى که زَمِين سَر دَرن و تمام دارشان که تُوم دار ميوه دَرن ره شِميره هَدم تا شِيمى خوراك هَبو.»^{۲۶} تمام وَحشى حيواناني که زَمِين سَر دَرن و تمام آسمان پَرنِدَه شان و تمام زَمِين سَر خَزَنِدگان که جان دارن، و تمام سَبَز واشيشانِه بُخاردن و سَين شِميره هَدم.»^{۲۷} وَ خُدا هَر اونچه که بِساته با ره بَدييه، خيلى خُجير با. شو هَبا، وَ صُب بَرسِيه، شِشمين روز.

اينجوري آسمانان و زمين بساتن و هر چي اوشانه مين دبا، تمام هبا.^۲ و خدا هفتمين روز، خودشه کاران تمام هگرده، پس اون هفتمين روز، خودشه تمام کاران جي دس بکشيپه و استراحت هگرده.^۳ و خدا هفتمين روز ره برگت هده و اوئه مقدس هگرده، چونكه اون روز مين خودشه تمام کاران جي که خدا بساته با دس بکشيپه و استراحت هگرده.^۴ ايشان آسمانان و زمين تاريچه با موقعه ايي که بساته هبان.

آدم و حوايه بساتن

موقعه ايي که يهوه خدا آسمانان و زمين بساته^۵ هيج دار يا واشى هله زمين سر دنيا و هيج گياهي هنوز به وجود نومه با، چون يهوه خدا هنوز وارش زمين سر نوارانده با و آدم دنيا تا زمين ره بکاري،^۶ و او زمين جي بيرون هنبا و تمام زمين ره سيراب کانبا.^۷ ايمما يهوه خدا، آدم زمين خاك جي شكل هده و بساته، اون دماغ مين زندگي يه روح فوت هگرده و آدم موجودی زنده هبا.
و يهوه خدا ايتا باع شرق طرف، عدن مين بساته و آدمی که بساته با ره او же بنه.^۸ و يهوه خدا همه جور قشنگ و خوش خراك دار زمين سر به وجود بيارده. دار زندگي باع وسط دبا، و همينجور دار بشناسين خوب و بد.

ايتا روخانه عدن جي بيرون هنه با تا باع او هده و از او же به چهار شاخه تحسيم بونه با.^۹ اولين روخانه يه اسم فيشون که تمام حويله منطقه که او же طلا دره ره، دور زنه.^{۱۰} اون ملک طلا خجير، و او же عطر خوش بو و سنگ عقيق وجود داره.^{۱۱} دومين روخانه يه اسم جيحون که تمام کوش منطقه ره دور زنه.^{۱۲} سومين روخانه يه اسم دجله که آشور شرق طرف گذرنه، و چهارمين روخانه فرات.

يهوه خدا آدم بگيته و اوئه عدن باع مين بنه تا او же کار هكونه و او же يه کار برسه.^{۱۳} و يهوه خدا آدم دستور هده و باگوته: «تو تاني اين باع داري هر گدام ميوه ره بخارى،^{۱۴} ولی دار بشناسين خوب و بد ميوه يه جي نخار، چون روزى که اوئه جي بخارى مطمئن هبو ميرنى.»^{۱۵} يهوه خدا باگوته: «خوب نيه آدم تنها هبو، پس اونه وسین ايتا خجير ياور سازم.»^{۱۶} يهوه خدا تمام صحرای وحشی حيوانان و آسمان پرنده شانه که خاك جي بساته با ره آدم و رجه بيارده تا بينه آدم چه اسمی اوشانه سر ننه، و هر اونچه که آدم هر موجود زنده يه سر بنه، همون اوئه اسم هبا.^{۱۷} آدم تمام اهلى حيوانان و آسمان پرنده شان و تمام صحرای وحشی حيوانان سر اسم بنه؛ ولی ايتا خجير ياور آدم وسین پيدا نبا.^{۱۸} پس يهوه خدا آدم ايتا گته خواب مين بيرده و در همون موقعه که آدم خاته با

ایتا اونه ٿکِ خاش ره بَگیته و اونه جاره گوشتِ همَرہ پُر هَگرِدہ.^{۲۲} ایما یَهُوَهْ
خُدا آز همون ٿکِ خاشی که آدم جی بَیتِه با ایتا زَنِ ساته و اونه آدم ور بیارِدہ.^{۲۳}
آدم باگوته:

«اینه

خاشی می خاشی جی،
و گوشتی می گوشتی جی،
اونه اسم زنا هَبُو،
چون مردای جی بَگیته هَبَا.»

^{۲۴} اینه وَسین، مرد خودشه پیر و ماره جی سیفا بونه و خودشه زناره چَسِینه.
و پِه ٿن بونن. ^{۲۵} آدم و اونه زنا هر دُنالخت بان و شرم نداشتن.

۳

آدم گُناه

مار تمام صحرای وحشی حیوانانِ جی که یَهُوَهْ خُدا ساته با، زِرَنگَر با.
اون زناره باگوته: «واقعاً خُدا باگوته این باعِ دارشان هیچ گدام میوه ره
ئخارین؟» ^{۲۶} زنا مار باگوته: «باغ دار میوه يه جی خارنیم، ^{۲۷} ولی خُدا باگوته،
اون داری که باع وَسَط دَرِه اونه میوه يه جی ئخارین و اونه دَس نَرَنین، تَكُنَه
بَمیرین.» ^{۲۸} ولی مار زناره باگوته: «مُطمئن هَبَین، نَمیرنین. ^{۲۹} چون خُدا دانه
روزی که اونه جی بُخارین، شیمی چشم وا بونه و خُدای مِثان بونید و خُوب و
بد اشنازینین.» ^{۳۰} وختی زنا بدیبیه اون دار میوه خوش خوراک و قشنگ، و اونه
دانایی ره زیاد کانه، پس اون دار میوه يه جی بَگیته و بُخارده و خودشه مردای
که اونه هَمَرہ دَبَاره هَدَه، اون هَم بُخاریده. ^{۳۱} ایما هر دُتایه چشم وا هَبَا و بِقَهْمَسَن
که لختن؛ پس آنجیر ولگ بِهم بَدونَن و خوشتره لُنگ درس هَگردن.

و یَهُوَهْ خُدای صِدا ره بِشَنَوْسَن که روز خُنکی يه مین باع مِن راه شونه با،
آدم و اونه زنا خوشتره یَهُوَهْ خُدای جی باع دار مِن قاِیْم هَگردن. ^{۳۲} ولی یَهُوَهْ
خُدا آدم دو خانِسَه باگوته: «کوچه دَرِی؟» ^{۳۳} باگوته: «تَى صِداره باع مِن
بِشَنَوْسَم و بِتَرسِیم، چونکه لُخَّتم، اینه وَسین خوشتره قاِیْم هَگرَدَم.» ^{۳۴} یَهُوَهْ خُدا
باگوته: «کی تِرِه باگوته که لختی؟ اون دار میوه يه جی که تِرِه دَستور هَدَم اونه
جی ئخاری، بُخاردی؟» ^{۳۵} آدم باگوته: «این زنا که تو مره هَنَدَی تا می هَمَرہ
دَبو، او، اون دار میوه يه جی مره هَدَه و مَن بُخارَدَم.»

^{۳۶} ایما یَهُوَهْ خُدا زناره باگوته: «این چه کاری با هَگرَدَی؟» زنا باگوته: «مار
مره گول بَزَه و مَن بُخارَدَم.»

^۴ یَهُوَهُ خُدَا مار باگوتَه: «چون این کار هَگْرِدِی، تمام آهلی حیوانان و تمام صَحْرَاءِ وَحْشَی حیوانان جی ملعون ٿئی! تی خیکِ سَر کرش خارنی و تا عمر داری خاک خارنی.^{۱۰} تو و زَن مِن، و تی نسل و زَن نسل مِن، دُشمنی ٿئم؛ اون تی سَر کوبِنِه و تو اونه لِنگ بوزی ره زَنی.»

^{۱۱} و زَن باگوتَه: «تی بِزاسَن دَرِ خیلی زیاد کائِم، دَرِ هَمَرَه وَچِه هارنی. اشتیاق داری تی مَرَدَای یه سَر مُسْلَط هَبَی، وَلَی اون تیره دَستور دَنَه.»

^{۱۲} و آدم باگوتَه: «چون تی زَنَایِه گَبِ گوش هَگْرِدِی و آزون داری که تِره دَستور هَدَم اونه جی نُخاری بُخارِدِی، تی خاطِری زَمِن ملعون هَبَی؛ تمام تی عمرِ رَنْج و رَحْمَت هَمَرَه کار کانی.^{۱۳} تی وَسَین زَمِن جی تِیف و لَمْبَس سَر کَشِنَه، وَ صَحْرَاءِ گیاهان جی خارنی.^{۱۴} تمام تی عمر تی پیشانی یه عَرَق هَمَرَه نان خارنی، تا موقعه ایی که به خاک وَگَرِدِی. چونکه اونه جی بِسَاتَه هَبَیی چونکه تو خاکِ جی بِسَاتَه هَبَیی و باز هَمِ یه خاک وَگَرِدِنی.»

^{۱۵} وَلَی آدم خودشِ زَنَایِه اسم "حَوا" بَنَه، چون اون تمام زندِ آدمان مَار.

^{۱۶} یَهُوَهُ خُدَا آدم و اونه زَنَایِه وَسَین ایتا بِیَرَن پُوسَن جی بِسَاتَه و اوشانه بَپُوشانِدِه.

^{۱۷} وَیَهُوَهُ خُدَا باگوتَه: «حالا آدم ایتا امیی مِثَان هَبَی که خُوب و بَدِ اشناسِنِه. نُکِنَه خودشِ دَس دراز هَکونه و زندگی یه دار میوه ره هَگِیره و بُخاره و تا آبد زندِ بُمانه.»^{۱۸} پس یَهُوَهُ خُدَا آدم عَدَن باعِ جی بِیرون هَگِرِدِه تا در همون زَمِن سَر که اونه جی بِسَاتَه هَبَی با کار هَکونه.^{۱۹} پس آدم بِیرون هَگِرِدِه، و عَدَن باعِ شرق طرف گَرَوبِی فِرْشِتَه شانِه بَنَه، و شمشیری که تَشِ مِثَان هَر طرف چَرَخِسَه، تا زندگی یه دار راهِ نِگهبانی هَدَن.

4

قائِن و هابِل

آدم خودشِ زَنَایِه هَمَرَه هَمَبِسْتَر هَبَی و اون شَکْمَدار هَبَی، قائِن دُنِیا بِیارِدِه، حَوا باگوتَه: «خُداوند کُمَکِه هَمَرَه ایتا آدم ره دُنِیا بِیارِدَم.»^{۲۰} و پِدَفِه دِیگَه، اونه آداس هابِل دُنِیا بِیارِدِه. هابِل کَالِش و قائِن کِشاورز با.^{۲۱} چند وَخت دِیگَه، قائِن خودشِ زَمِن مَحصُول خُداوند وَسَین هَدِیه بِیارِدِه.^{۲۲} و هابِل خودشِ گَلَه یه اولین وَرِه خُجِیرَتِرین گوشتِ جی خُداوند وَسَین هَدِیه بِیارِدِه. خداوند هابِل و اونه هَدِیه ره قَبُول هَگِرِدِه، وَلَی قائِن و اونه هَدِیه ره قَبُول نِگِرِدِه. پس قائِن خیلی عَصَبَانی هَبَی و آخِم هَگِرِدِه.^{۲۳} ایما خداوند قائِن باگوتَه: «چِیه وَسَین عَصَبَانی هَبَیی و آخِم هَگِرِدِی؟^{۲۴} اگه اونچه که دُرُسَه ره آنجام هَدِی قَبُول نِبُونی؟ وَلَی اگه اونچه که دُرُسَه ره آنجام نَدِی، بِدان که گَناه تی گَمِن نِیشِتَه و اشتیاق

دَرَهْ تِي سَرْ مُسْلَطْ هَبُو، وَلَى تو بَايدَ اونَه سَرْ مُسْلَطْ هَبَى.»

قَائِنْ خُودَشَه آدَاش هَابِيلْ باَكُوتَه: «بِيهْ زَمِينْ سَرْ بِيشِيمْ.» وَخْتَى صَحْرَاهِه مَيْن دَبَانْ قَائِنْ خُودَشَه آدَاش هَابِيلْ حَمِلَه هَكْرِدَه وَ اونَه بَكُوشِتَه.^٩ ايمَا خداوند فَائِنْ باَكُوتَه: «تِي آدَاش هَابِيلْ كُوچِه دَرَه؟» باَكُوتَه: «بَدَائِمْ؛ مَكِه مَنْ مَى آدَاشَه نِكَهْبَانِمْ؟»^{١٠} خداوند باَكُوتَه: «چِه هَكْرِدَى؟ تِي آدَاشَه خُونْ زَمِينْ جِي مَى وَرْ شُولْ گَشِنِه.»^{١١} اَسِه توَزَمِينْ جِي مَلْعُونِي، هَمِينْ زَمِينِي كَه خُودَشَه دَهَنْ وَا هَكْرِدَه وَ تِي آدَاشَه خُونِي كَه تو بَرِيختَى ره بُخارِدَه.^{١٢} وَخْتَى زَمِينْ سَرْ كَارْ هَكْنِى، دِزَمِينْ خُودَشَه مَحَصُولْ تِرَه نَدَنِه. وَ تو زَمِينْ سَرْ فَرَارِى وَ سَرَگَرْدانْ بُونِى.»^{١٣} قَائِنْ خُداوند باَكُوتَه: «مَى مُجَازَاتْ گَتْ تَرْ آز اونِيَه كَه بِتَّئَمْ تَحَمُّلْ هَكْنِمْ.»^{١٤} اِمْرُوز زَمِينْ جِي مَرَه بِيرُونْ هَكْرِدَى وَ تِي حُضُورْ جِي قَاپِمْ بُونَمْ. پَسْ دُنِيَايِي مَيْن فَرَارِى وَ سَرَگَرْدانْ بُونَمْ وَ هَر كَى مَرَه بِيدَاهَكُونَه، مَرَه گُشِنِه.»^{١٥} ايمَا خداوند اونَه باَكُوتَه: «نَه اينجور بُونَه، هَر كَى قَائِنْ بَكُوشِه، اِنتَقامِي كَه اونَه جِي بَكِيَتَه بُونَه هَفَتْ بَراَبَرْ بِيشِتَرْ. وَ خداوند قَائِنْ سَرْ ايتا نِشانَه بَنَه تا اَكَه گَسِى اونَه بِيدَاهَكُونَه، اونَه تَكُوشِه.»^{١٦} پَس قَائِنْ خُداوند حُضُورْ جِي بِيرُونْ بَشَه وَ نُودْ مَنْطِقَه يَه مَيْن كَه عَدَنْ شَرق طَرف بَا مُسْتَقَرْ هَبَا.

قَائِنْ خُودَشَه زَنَايِه هَمَرَه هَمَبَسْتَرْ هَبَا وَ اون زَنَا شَكْمَدارْ هَبَا وَ خَنُوخ دَنِيَا بِيارِدَه. ايمَا قَائِنْ ايتا شَهَر بِسَاتَه وَ خُودَشَه رِيكَايِه إِسمْ، خَنُوخ اون شَهَر سَرْ بَنَه.^{١٧} وَ خَنُوخ، عِيرَادْ بِيرَه با، وَ عِيرَادْ مَحْويَانِيلْ بِيرَه، وَ مَحْويَانِيلْ، مَتوشَانِيلْ بِيرَه، وَ مَتوشَانِيلْ، لَمِكْ بِيرَه با.^{١٨} لَمِكْ دُنَيَا زَن بِيرَدَه، ايتا يَه إِسمْ عَادَه با وَ ايتا دِيَگَرْ إِسمْ ظَلَّه. عَادَه، يَابَالِ دُنِيَا بِيارِدَه، چَادُرْ نِشَينِي وَ مَال دَارِي يَابَالِ جِي شُرُوعْ هَبَا.^{١٩} اونَه آدَاشَه إِسمْ يَوبَالِ با، بَرَبَطَو نَى نَوازِي يَوبَالِ جِي شُرُوعْ هَبَا.^{٢٠} ظَلَّه، تَوبَال قَائِنْ رَه هَم دَنِيَا بِيارِه، اون كَسِى با كَه هَمَه جُور مَفَرَقْ وَ أَهِينِي وَسِيلَه رَه بِسَاتِه. تَوبَال قَائِنْ خَاحِرْ إِسمْ، نَعَمَه با.

لَمِكْ خُودَشَه زَنَاكَانِه باَكُوتَه:^{٢١}

«اَي عَادَه، اَي ظَلَّه، مَى گَبِ گُوش هَدِينْ،

اَي لَمِكْ زَنَاكَان مَى گَبِ بِشَنِينْ.

جَوانِي كَه مَرَه بَزَه و

رَخْمَى هَكْرِدَه رَه بَكُوشَمْ،

اَكَه قَائِنْ وَسِينْ هَفَتَاد وَ هَفَتْ بَراَبَرْ،

پَس لَمِكْ وَسِينْ هَفَتَاد وَ هَفَتْ بَراَبَرْ.»^{٢٢}

وَ آدَمْ بِدَفِه دِيَگَه خُودَشَه زَنَايِه هَمَرَه هَمَبَسْتَرْ هَبَا وَ اون، ايتا رِيكَا دُنِيَا بِيارِدَه، وَ اونَه إِسم شِيث بَنَه وَ باَكُوتَه: «خُدَا هَابِيلْ جَا كَه قَائِن اونَه بَكُوشِتَه، ايتا

از آدم تا نوح

ایشان آدم نسلن. اون روز که خدا آدم خلق هَگرِدَه، او نه خدایه مِثان یساته.
خُدا او شانه زنا مَرَدَای خلق هَگرِدَه و او شانه بَرَگَت هَدَه، و اون روزی که او شانه خلق هَگرِدَه، او شانه اسم بَشَرَ بنَه.

آدم صد و سی ساله با که ایتا ریکا خودشه مِثان و خودشه شِکل بیارِدَه، و او نه اسم شیث بنَه.^۲ و آدم بعد از اینکه شیث دُنیا بوما، هشتصد سال دیگه زندگی هَگرِدَه و ریکا هاو کیجاها ن دیگری هم بیارِدَه.^۳ آدم گُلَانْهَصَد و سی سال زندگی هَگرِدَه و بَمِرَدَه.

شیث صد و پنج ساله با که آنوش دُنیا بوما.^۴ شیث بعد از اینکه آنوش دُنیا بوما، هشتصد و هفت سال دیگه زندگی هَگرِدَه و ریک ریکا و کیجاها په دیگری هم بیارِدَه.^۵ شیث کُلن نهصد و نوازه سال زندگی هَگرِدَه و بَمِرَدَه.
آنوش نَوَد سال با که قینان دُنیا بوما.^۶ آنوش بعد از اینکه قینان دُنیا بوما، هشتصد و پونزه سال دیگه زندگی هَگرِدَه و ریک ریکا و کیجاها په دیگری هم بیارِدَه.^۷ آنوش کُلن، نهصد و پنج سال زندگی هَگرِدَه و بَمِرَدَه.

قینان هفتاد سال با که مَهَلَلَئِل دُنیا بوما.^۸ قینان بعد از اینکه مَهَلَلَئِل دُنیا بوما، هشتصد و چهل سال دیگه زندگی هَگرِدَه و ریک ریکا و کیجاها په دیگری هم بیارِدَه.^۹ قینان کُلن، نهصد و ده سال زندگی هَگرِدَه و بَمِرَدَه.
و مَهَلَلَئِل شَصَت و پنج سال با که یارد دُنیا بوما.^{۱۰} مَهَلَلَئِل بعد از اینکه یارد دُنیا بوما، هشتصد و سی سال دیگه زندگی هَگرِدَه و ریک ریکا و کیجاها په دیگری هم بیارِدَه.^{۱۱} مَهَلَلَئِل کُلن، هشتصد و نَوَد و پنج سال زندگی هَگرِدَه و بَمِرَدَه.

یارد صد و شَصَت و دو سال با که خَنُوخ دُنیا بوما.^{۱۲} یارد بعد از اینکه خَنُوخ دُنیا بوما هشتصد سال دیگه زندگی هَگرِدَه و ریک ریکا و کیجاها په دیگری هم بیارِدَه.^{۱۳} یارد کُلن، نهصد و شَصَت و دو سال زندگی هَگرِدَه و بَمِرَدَه.

خَنُوخ شَصَت و پنج سال با که متوشالح دُنیا بوما.^{۱۴} خَنُوخ بعد از اینکه متوشالح دُنیا بوما، سیصد سال خُدَای هَمَرَه راه شونه با و ریک ریکا و کیجاها په دیگری هم بیارِدَه.^{۱۵} خَنُوخ کُلن، سیصد و شَصَت و پنج سال زندگی

هَكْرِيْدَه. ^{۲۴} خَنُوخ خُدَى هَمَرَه راه شونه با و د هِيج گس اونه نَدِيْه چون خُدا اونه خودشه وَرَجَه بَيرَده.

^{۲۵} مِتوشالح صد و هَشْتاد و هفت سال با که لَمِك دُنيا بوما. ^{۲۶} مِتوشالح بعد آر اينکه لَمِك دُنيا بوما، هفتصد و هَشْتاد و دو سال ديگه زندگی هَكْرِيْدَه و ريك ريكا و كِيجاهايِه ديگری هم بيارده. ^{۲۷} مِتوشالح گلن، نهصد و شَصْت و نُه سال زندگی هَكْرِيْدَه و بَيرَده.

^{۲۸} لَمِك صد و هَشْتاد و دو سال با که اونه ريكا دُنيا بوما و ^{۲۹} اونه اسم نوح بَنه و باگوته: «اين ريكا آمره سخته کار جي زَمين سَر که خُداوند لعنت هَكْرِيْدَه راحت کانه». ^{۳۰} لَمِك بعد آز اينکه نوح دُنيا بوما، پونصد و نَوَد و پنج سال ديگه زندگی هَكْرِيْدَه و ريك ريكا و كِيجاهايِه ديگری هم بيارده. ^{۳۱} لَمِك گلن، هفتصد و هفتاد و هفت سال زندگی هَكْرِيْدَه و بَيرَده.

^{۳۲} نوح پونصد سال با که سام و حام و يافت دُنيا بومَن.

وَخْتى که آدمشان زَمين سَر زِياد هَبَان و كِيجاشان دُنيا بومَن، ^۳ خُدَى ريكاشان بدَيَّين که آدمشان كِيجاشان قَشْنَگَن، هَر گُدَام که انتخاب کانه بان بَرنَه بان. ^۳ ايمَا خداوند باگوته: «مَى روح هَمَش آدمى يه مَيْن نَمَانِدَنَه، چونکه اون موجودِه که ميرَنه: اونه عمر صد و بيسْت سال بونَه». ^۳ اون روزگار مَيْن و بعد از اون، غول پيگران زَمين سَر دَبَان، موقعه ايي که خُدَى ريكاشان آدمان كِيجاشان هَمَرَه هَمِسْتَر هَبَان، و اوشان، اوشان وَسَين وَچَه بيازِن. اوشان اولارسالان پَهلوانان بان که آدمای معروفی هَبَان.

وَ خداوند بدَيَّيه آدمى يه گُناه زَمين سَر زِياد و اوشانه دل فِكر هَمِش بَدَى يه وَسَين هِيسَه؛ ^۴ وَ خداوند آز اينکه آدم زَمين سَر بِسَاتَه، پَشيمان هَبَا و اوشانه دل غَم و غُصَّه يه جي پُر هَبَا. ^۵ پس خداوند باگوته: «آدمى که خلق هَكْرِدَم ره زَمين جي نِيست کانَم، آدم و آهلى حيوانان و خَزَنِيگان و آسمان پَرَنَدَه شان ره»، چونکه اوشانه بِسَاتَن جي پَشيمان هَبَام». ^۶ ولَى نوح مورد لطف خداوند قرار بَيَّته.

^۹ ايشان نوح نَسَلِن. نوح صالح مَرَذَى با و خودشه دوره يه مَيْن بَى عَيَّب با. نوح خُدَى هَمَرَه راه شونه با. ^{۱۰} نوح سَه تاريكا داشتَه: سام و حام و يافت.

^{۱۱} ولَى زَمين خُدَى نظر پُر از فِسَاد و ظُلَم و خونريزى هَبَا با. ^{۱۲} وَ خُدَا بدَيَّيه که زَمين فاسد هَبَا، چونکه تمام آدمان فِسَاد راه پيش بَيَّته بان. ^{۱۳} پس خُدا نوح باگوته: «تَصْمِيم بِيَّتَم تمام اين آدمان از بَيَّن بَيرَم، چون زَمين ظُلَم و خونريزى

یه جى پُر هَگرَدَن. آسِه مَن اوشانه زَمِين هَمَرَه از بِين بَرَئَم.^{۱۴} پَس تى وَسِين ايتا گشتى سُور چوبي هَمَرَه بِساز و چن تا أناق اوشه مَيَن دُرس هَكُن و اوشه مَيَن و درگا ره قيرگونى هَكُن.^{۱۵} اوشه اينجور بِساز: گشتى يه درازا صد و پنجاه مترا و اوشه گشادى بِيسٽ و پنج مترا و اوشه بِلندى پونزده مترا هَبَو.^{۱۶} گشتى يه وَسِين نيم مترا پايین تَر از سَخْف ايتا پنجره روشنایي وَسِين بَكِير، گشتى يه كِنار طرف دَر بَكِير و اوشه مَيَن ره سِه طَبَقَه بِساز.^{۱۷} چون آسِه مَن زَمِين سَر لَاه رساندَنَم تا هر موجود زنده ايي که آسمان جير نَفَس گشتنه ره از بِين بَرَم. هر چى زَمِين سَر دَرَه، مِيرَنَه.^{۱۸} وَلى مى عَهَدَتِي هَمَرَه دَبِيدَنَم که تو و تى ريكاشان و تى زنا و تى عَروسان تى هَمَرَه گشتى يه مَيَن هَنَن.^{۱۹} تمام جانوران جى، هر موجودى که زنده هيسيه، هر گُدام جى ايتا جُفت گشتى يه مَيَن بَير تا اوشانه تى هَمَرَه زنده بِدارى. تَر و مادِه هَبَون.^{۲۰} پَرَنَدَه شانه جى طَبَقَه اوشانه جِنس، حيوانان جى طَبَقَه اوشانه جِنس، و تمام زَمِين خَرَنَدَه شانه جى طَبَقَه اوشانه جِنس، هر گُدامه جى ايتا جُفت تى وَرَجَه هَنَن تا اوشانه زنده بِدارى.^{۲۱} هَمِينجور هَم همه جور خوراک تى وَسِين و اوشان وَسِين بَكِير و أمبار هَكُن.»^{۲۲} پَس نوح هَمِينجور هَكُرِدَه؛ او هر چه که خُدا اوشه دَسْتُور هَدَه با ره، آنجام هَدَه.

۷

^۱ ايمَا خداوند نوح باگوته: «تو و تى خانواده گشتى يه مَيَن بِيشِين، چون اين نسل مَيَن فقط تِره صالح بَديَم. تمام حَلَال أهلى حيوانان جى، هفت جفت، تَر و مادِه، و حَرام أهلى حيوانان جى، ايتا جُفت، تَر و مادِه، تى هَمَرَه بَكِير.»^۳ و هم آسمان پَرَنَدَه شانه جى هَفَت جُفت، تَر و مادِه بَكِير، تا اوشان نَسْل ره تمام زَمِين سَر زنده بِدارى.^۴ چون بعد آز هَفَت روز، مَن چهل روز و چهل شُو زَمِين سَر وارش واراندَنَم و هر موجودى که بِسَائِم ره زَمِين جى نىست كائِم.»^۵ و نوح هر چى که خداوند اوشه دَسْتُور هَدَه با ره، آنجام هَدَه.

آنوح شِشَصَد سال داشتِه که زَمِين ره لَاه بِيتَه،^۶ نوح خودشه ريكاشان و زنا و عَروسان هَمَرَه گشتى يه مَيَن بَشَن تا سيل جى در آمان هَبَون.^۷ حَلَال أهلى حيوانان و حَرام أهلى حيوانان، پَرَنَدَه شان و تمام زَمِين سَر خَرَنَدَگان،^۸ جُفت جُفت، تَر و مادِه، هَمِونجور که خُدا نوح دَسْتُور هَدَه با، نوح وَرَجَه گشتى يه مَيَن بومَن.^۹ بعد آز هَفَت روز، زَمِين ره لَاه بِيتَه.

^{۱۰} وَختى نوح شِشَصَد سال داشتِه، دُوْمِين ماھه هَفَدَه مِين روز، آرَه، همون روز، تمام گَتَه چشمِه شان زَمِين جير جى فَورَان هَكُرِدَه و آسمان پنجره شان وا هَبَان.^{۱۱} و چهل روز و چهل شُو زَمِين سَر وارش بِيارسَه.^{۱۲} در همون روز،

نوح و اونه ریکاشان سام و حام و یافیت و نوح زنا و اونه سه تا گروسان گشتی
یه مین بشن،^{۱۴} و تمام وحشی حیوانان، طبق اوشانه جنس، و تمام آهلى
حیوانان، طبق اوشانه جنس، و تمام زمین سر خزندگان، طبق اوشانه جنس، و
تمام پرنده شان، طبق اوشانه جنس، تمام گرگشان و تمام بالداران هم اوشانه
همراه گشتی یه مین بشن.^{۱۵} پس هر موجود زنده ایی که نفس کشنه با، جفت
جفت، نوح ورجه گشتی یه مین بومن.^{۱۶} و اوشانیکه دله بشن، همونجور که
خدا نوح دستور هدء با، هر موجود زنده یه جی ثر و ماده اوچه دبان. ایما
خداآند گشتی یه در اونه ره دیسه.

^{۱۷} چهل روز زمین سر لاه بوما و او زیاد هبا با جوریکه گشتی زمین جی بلند
هبا.^{۱۸} کم کم او آنقدر جار بوما که گشتی اوپه سر راه دکته.^{۱۹} او زمین سر
بیشتر و بیشتر بونه با تا اینکه تمام بلند کوهشان که آسمان جیر دبان، او اوشانه
سرهیته.^{۲۰} او هفت متر کوهشان جی سر ثر بشه و اوشانه سرهیته.^{۲۱} هر
موجود زنده ایی که زمین سر تکان خارده، آز پرنده شان بگیر تا آهلى حیوانان
و وحشی حیوانان و تمام زمین سر کوچ جایوران و تمام آدمان، از بین بشن.^{۲۲}
هر موجود زنده ایی که خشکی یه مین دبا و نفس گشنه با، بمرد.^{۲۳} خداوند
هر موجودی که زمین سر دباره نیست هکرده، آز آدمان بگیر تا آهلى حیوانان
و خزندگان و آسمان پرنده شان. اوشان زمین جی نیست هبان؛ فقط نوح و
اوشنیکه اونه همراه گشتی یه مین دبان بُمانسَن.^{۲۴} او صد و پنجاه روز زمین
سرهیته با.

۸

ولی خدا نوح و تمام وحشی حیوانان و آهلى حیواناتی که اونه همراه گشتی
یه مین دبان ره خودشه یاد بیارده، و خدا زمین سر وا برسانده و او بُنیشته.^{۲۵}
زمین جیر او، و آسمان پنجره شان دیسه هبا؛ و آسمان وارش بیسَه.^{۲۶} و او
بیاش یواش زمین جی و گرسه. بعد از صد و پنجاه روز، او کم هبا با.^{۲۷} هفتمین
ماه از هفدهمین روز مین، گشتی آرارات کوه سر بُنیشته.^{۲۸} تا دهمین ماه، او
همینجور کم بونه با تا اینکه اولین روز دهمین ماهه مین، کوهشان ٹکاله معلوم
هبا.

^{۲۹} بعد آز چهل روز، نوح پنجره ایی که گشتی یه وسین بساته باره، وا هکرده.
^{۳۰} ایتا کشکرت پر هده. کشکرت این طرف و اون طرف پر کشنه با تا اینکه
زمین خشک هبا.^{۳۱} ایما ایتا کفتر پر هده تا بینه او زمین سر کم هبا یانه.^{۳۲} ولی
کفتر هیچ جاره پیدا نکورده تا بُنیشته، و گشتی یه مین نوح ورجه و گرسه، چون

تمام زَمِين سَر رَه او بَيْتَه با. پس اون خودشه دَس دراز هَكُرده و كفتر بَيْته و خودشه وَرَجَه گشته يه مَيْن وَكِردا نده.^{۱۰} نوح هَفَت روز دِيگه بَيْسا و بِدَفَه دِيگه همون كفتر پَر هَدَه.^{۱۱} نِمای سَر، اون كفتر اونه وَرَجَه وَكِرسَه و اين دفعه ايتا زيتون ولگ اونه تُك دَبا. پس نوح بِفَهْمِسَه زَمِين سَر او كَم هَبَا.^{۱۲} اون هَفَت روز دِيگه هَم بَيْسَه و همون كفتر پَر هَدَه و كفتر دَا اونه وَرَجَه وَنِكِرسَه.

^{۱۳} وَخَتَى نوح شِشْصَد و يك سال داشته، اولين ماhe اوَلَيْن روز، زَمِين سَر او هُشك هَبَا. ايما نوح گشته يه سَرپوش بَيْته و بَدَيِّه كه دَزَمِين هُشك هَبَا.^{۱۴} دُومِين ماhe بَيْست و هَفَتِمِين روز، زَمِين هُشك هَبَا با.^{۱۵} ايما خُدَا نوح باگوته:^{۱۶} «تو و تى زَنَا و تى رِيكاشان و تى عَروسان گشته يه جى بِيرون بَيْئَن.^{۱۷} تمام جانِورانى كه تى هَمَرَه دَرَن، هر موجود زنده از پَرَندَه شان و آهلى حيوانان و تمام خَرَنْدَگَانى كه زَمِين سَر دَرَن، تى هَمَرَه بِيرون بِيار تا زَمِين سَر پَخَش هَبُون و دُنياي مَيْن زاد و ولد هَكُنَن.»^{۱۸} پس نوح خودشه رِيكاشان و خودشه زَنَا و خودشه عَروسان هَمَرَه بِيرون بوما.^{۱۹} و تمام وَحشى حيوانان، تمام خَرَنْدَگَان، تمام پَرَندَه شان و هر چى كه زَمِين سَر تِكَان خارِنَه با، طبق اوشانه خانواده، گشته يه جى بِيرون بومان.

خُدَايِ عَهْد نوح هَمَرَه

«ايما نوح خُدَاوند وَسَيْن ايتا قُربانگاه بِسَاتَه و هر حَلَال آهلى حيوانان جى و هر حَلَال پَرَندَه شانه جى چَنْتَاره بَيْته و تمام سوز قُربانی، قُربانگاه سَر بَيَّنه.^{۲۰} وَخَتَى ايتا عَطَر خوشبو خُدَاوند مَشَام بَرَسِّيه، خُدَاوند خودشه دِل مَيْن باگوته: «د هِيج وَخت زَمِين ره آدم خاطرى لَعْتُكَانَم، هر چَن آدمى يه دِل وَتِيَّت از وَچَگَى بَدَبا. و د هِيج وَخت تمام جانِوران از بِين نِيرَنَم، همونجور كه هَكُرَنَم.»^{۲۱} تا وَخَتَى دُنيَا دَرَه،

بِكاشَنَن و دِرو هَكُورَنَن،
سَرَما و گَرَما،
تابِسَان و زِمسَان،
و روز و شُو
هم از بِين نَشُونِه.»^{۲۲}

۹

ايما خُدَا نوح و اونه رِيكاشان ره بَرَكَت هَدَه و اوشانه باگوته: «زاد و ولد هَكُنَيد و زياد هَبَين و زَمِين ره پُر هَكُنَيد.^{۲۳} شيمى تَرس و هَيَّت تمام زَمِين وَحشى حيوانان و تمام آسمان پَرَندَه شان و هر اونچه كه زَمِين سَر خَزِنَه و تمام

دریای ماهیان سر دَبَو. او شانه اختیار شِمِره دَنَم. هَر موجودی که زندگی داره، شیمی خُراک. هَمونجور که سَبَز گیاهان ره شِمِره هَدَم، آسِه هَمه چیره شِمِره دَنَم. وَلَی گوشت اونه خون هَمره که اونه زندگی دَنَه، نُخارین. حقیقت شیمی خون توان که اونه مین زندگی دَرَه ره، گیرئم: هَر جانور جی اونه پس گیرئم. آدمی یه جانه توان اونه همنوعه دَسَه جی گیرئم.

«هَر کی آدم خون بَریزه،

اونه خون هم آدم دَسَه جی بَریخته بونه؛

چون خُدا آدم خودشه شِکل بِساته.

شما زاد و ولد هَگنید و زیاد هَبین؛ زَمِين سر پَخْش هَبین و اونه پُر هَگنید.»^۷ ایما خُدا، نوح و اونه ریکاشان ره، بالگوته: «آسِه مَن می عَهد شیمی هَمره و بعد از شُمَا شیمی وَچه هان هَمره دَنَنَدَم، هَر جانوری که شیمی هَمره دَبَو، از پَرَنَدِه شان بَگیر تا آهلی حیوانان و تمام زَمِين جانوران، یعنی تمام او شانه هَمره که گشته یه جی بیرون بومَن، این تمام زَمِين جانوران وَسین هیسه.^۸ مَن می عَهد شیمی هَمره دَنَنَدَم که د هیچ وَخت تمام موجودات، لاه جی از بین نَشون، و د هیچ وَخت لاه دَنَبُو که زَمِين از بین بَرَه.»^۹ و خُدا بالگوته: «این عَهد نِشانه ایی یه که مَن می مِن و شیمی مین و هر جانوری که شیمی هَمره دَرَه و تمام نسلهای بَعْدی یه وَسین دَنَنَدَم.^{۱۰} مَن می رنگین کمان ابر مِن بَنَم، و اون نِشان عَهد په که مَن زَمِين هَمره دَسَم.^{۱۱} هَر وَخت ابرشان زَمِين سر پَهَن هَگنَم، وَرنگین کمان ابرشان مِن پیدا هَبَو،^{۱۲} اون وَخت مَن می عَهد شیمی هَمره و هر موجود زنده یه هَمره می یاد هارَم. و اویشان د هیچ وَخت لاه نَبُونه تا تمام موجودات از بین بَرَه.^{۱۳} هَر وَخت رنگین کمان ابرشان مِن پیدا هَبَو، اونه دِیئم و اون عَهد اَبَدی که خُدَای مِن و هر موجود زنده ایی که زَمِين سر دَرَه ره می یاد هارَم.»^{۱۴} پس خُدا نوح بالگوته: «این نِشان عَهد په که مِن و تمام موجودات زنده ایی که زَمِين سر دَرَن هَمره، دَسَم.»

نوح ریکاشان

نوح ریکاشان که گشته یه جی بیرون بومَن، سام و حام و یافَث بان. حام گنعن پیر با.^{۱۵} ایشان نوح سه تاریکا بان و تمام دُنیای مردم ایشان جی به وجود بومَن.

نوح زَمِين بِکاشتن شروع هَگرده و ایتا آنگور با غُرس هَگرده.^{۱۶} اون انگور با غُشراب جی بُخاریده و مَس هَبا و خوشتره خودشه خیمه یه مین لخت هَگرده.^{۱۷} حام، گنعن پیر، خودشه پیره لختی ره بَدَییه و خودشه دُتنا آداش ره

خېر ھەدە. ^{٢٣} سام و ياقۇت اين خېر بىشۇسقان جى، قواره خوشانە دوش دىم ھەن و پىسا پىسا خوشانە پېرىھ سو بىشىن، تا خوشانە پېرىھ لختى رەئىتىن. ايمى خوشانە پېرىھ اون قواي ھەمرە بىپوشانىن ^٤ وختى نوح خودشە مىسى يە جى بە هوش بوما و بىفەمىسى كە كوچك رىكا اونە ھەمرە چە ھەڭرىد، ^٥ باگۇتە:

«كىغان يغلىن بونە!

تى آداشان بىندىگان پاكار ھېبو.»

^٦ و ھەم باگۇتە:

«يەوه مۇوارك ھېبو، سام خۇدا!

كىغان اونە پاكار ھېبو.

^٧ خۇدا ياقۇت بىرگەت ھەدە

اون سام خىمە يە مىن مۇستقىر ھېبو،

و گىغان اونە پاكار ھېبو.»

^٨ نوح بعد آز كولاك سىصد و پنجاھ سال زىندىگى ھەڭرىد. ^٩ روزاي زىندىگى نوح گۈلن نەھىد و پنجاھ سال با؛ كە بەمەرىدە.

١١

بایل برج

^١ اون روزگار، تمام دۇنياىي مەردم بىجور گب زىنه بان، و اوشانە زبان ايتا با. ^٢ چون مەردم مەشرق جى كوج كانە بان، شىنعار مەنطقە يە مىن ايتا آلوم بىداھەڭرەن و اوچە مۇستقىر ھەبان. ^٣ اوشان ھەميگىر باگۇن: «بىيئىن آجر بىسازىم و اوشانە خۇب بېچىم.» اوشان سىنگ جا آجر و ملات جا قىر بىكار بىرنە بان. ^٤ ايمى باگۇن: «بىيئىن ايتا شەھر خويمان و سىين بىسازىم و ايتا برج بىسازىم كە اونە ئىك تا آسمان بىرسە، و ايتا اسم خويمان و سىين پىدا ھەكونىم، ئىكىنە زەمين سەر پەخش و پلا ھەبىم.» ^٥ ولى خداوند جىر بوما ناشەھر و برجى كە آدمان سازانە بان رە، بىنىيە. ^٦ خداوند باگۇتە: «حالا اوشانە قوم بە دەس ھەبا و ھەمە ايتا زبانە ھەمرە گب زىن و تازە اين شۇرۇع اوشانە كار؛ دەھىچ كارى دىنە كە اوشان نىڭن آنجام ئىن. ^٧ آسە جىر بىشىم و اوشانە زبانە گب عۆض ھەڭنەيم تا ھەميگىر گب نەھەمن.» ^٨ پىس خداوند اوشانە اوچە يە جى بىگىتە و تمام زەمين سەر پەخش و پلا ھەڭرىدە و دەشەر بىساتىن ول ھەڭرەن. ^٩ اينە و سىين اوچە يە اسەم بایل بىن، چونكە اوچە خداوند تمام دۇنياىي مەردمان زبانە گب عۆض ھەڭرىدە. از اوچە، خداوند اوشانە تمام زەمين سەر پەخش و پلا ھەڭرىدە.

سام نسل

۱۰ این سام نسل بِنْچاق هَسِه: وَخْتى سام صد سالِ با، دو سال بَعْد از کولاک، اوْنه ریکا آرْفَکشاد دُنیا بوما؛^{۱۱} و سام بَعْد از آرْفَکشاد دُنیا بَمُوان پونصد سال دیگه زندگی هَكُرِدَه و صاحابِ ریک ریکا و کیجاهاي دیگري هبا.

۱۲ آرْفَکشاد سى و پنج سالِ با که شِلَخ دُنیا بوما؛^{۱۳} و آرْفَکشاد بَعْد از شِلَخ زاد روز، چهارصد و سِه سال زندگی هَكُرِدَه و صاحابِ ریک ریکا و کیجاهاي دیگري هبا

۱۴ شِلَخ سى سالِ با که اوْنه ریکا عِبر دُنیا بوما؛^{۱۵} و شِلَخ بَعْد از عِبر دُنیا بَمُوان، چهارصد و سِه سال زندگی هَكُرِدَه و ریک ریکا و کیجاهاي دیگري بيارده.

۱۶ عِبر سى و چهار سالِ با که اوْنه ریکا فِلِج دُنیا بوما،^{۱۷} و عِبر بَعْد از فِلِج دُنیا بَمُوان، چهارصد و سى سال زندگی هَكُرِدَه و ریک ریکا و کیجاهاي دیگري بيارده.

۱۸ فِلِج سى سالِ با که اوْنه ریکا رِعو دُنیا بوما؛^{۱۹} و فِلِج بَعْد از رِعو يه دُنیا بَمُوان، دویست و ثُله سال زندگی هَكُرِدَه و ریک ریکا و کیجاهاي دیگري بيارده.

۲۰ رِعو سى و دو سالِ با که اوْنه ریکا سِرِوْج دُنیا بوما؛^{۲۱} و رِعو بَعْد از سِرِوْج دُنیا بَمُوان، دویست و هفت سال زندگی هَكُرِدَه و ریک ریکا و کیجاهاي دیگري بيارده.

۲۲ سِرِوْج سى سالِ با که اوْنه ریکا ناحور دُنیا بوما؛^{۲۳} و سِرِوْج بَعْد آزناحور دُنیا بَمُوان دویست سال زندگی هَكُرِدَه و ریک ریکا و کیجاهاي دیگري بيارده.

۲۴ ناحور بيس و نُه سالِ با که اوْنه ریکا تَارَح دُنیا بوما؛^{۲۵} و ناحور بَعْد از تَارَح دُنیا بَمُوان صد و نوزده سال زندگی هَكُرِدَه و ریک ریکا و کیجاهاي دیگري بيارده.

۲۶ تَارَح هفتاد سالِ با که آبرام و ناحور و هاران دُنیا بومن.

تَارَح نسل

۲۷ ايشان تَارَح نَسِيل: تَارَح، آبرام و ناحور و هاران پير با، و هاران، لوط پير با.

۲۸ هاران خودشه پير تَارَح وَرْجه، خودشه زادگاه اور گلستان مين، بَمِرِده.

۲۹ آبرام و ناحور زَن بَرَدَن. آبرام زناپه اسم ساراي و ناحور زناپه اسم ملگه با، ملگه هاران کيجا با، ملگه و پسگه هاران وَچه هان بان.^{۳۰} ولی ساراي نازا با و وَچه نداشتَه.

۱۳ تارَح خودشه ریکا آبرام و خودشه نوْه لوط، هاران ریکاره بَیتِه، اوشانه همَرَه خودشه عَروس سارای، که خودشه ریکا آبرام زنا با ره بَیتِه و اوشانه همَرَه اورگلادانیان جی بیرون بومَن تا گُنَان مَنْطَقَه يه مین بوشون، ولی وختی حَرَان مین بَرسِیَن، هَمُوجِه بُمانِسَن.^{۳۲} تارَح دویست و پنج سالِه با که حَرَان مین بَمِرِید.

۱۲

خداوند آبرام هَمَرَه گَب زَنَه

۱۴ خداوند آبرام باگوته با: «تی دیار و تی فک و فامیلان و تی پیره سِره ره تَرَك هَكُن و اون مَنْطَقَه ایی که تِرَه نِشان دَنَم بوشو.^۲ تی جی ایتا گَتِه قوم سازَنَم و تِرَه بَرَگَت دَنَم؛ تی اسِم گَتِه کَانَم و تو خَوِیت مایه بَرَگَت بونی.^۳ اوشانیکه تِرَه بَرَگَت دَنَن ره بَرَگَت دَنَم، کسی که تِرَه لَعْنَت هَكُونه ره، لَعْنَت کَانَم؛ و تمام رَمِین مَرْدُم از طریق تو بَرَگَت گِیرَنَن.»

۱۵ پس آبرام، هَمُونجور که خداوند اونه باگوته با، راه دَکِتِه؛ و لوط هَم اونه هَمَرَه بَشَه. آبرام هَفَتاد و پنج سالِه با که حَرَان جی بیرون بوما.^۴ آبرام خودشه زنا سارای، خودشه بِرارزا لوط، و تمام خودشه دارایی و پاکارانی که حَرَان مین بِدَس بیارد با ره بَیتِه و گُنَان مَنْطَقَه يه سَمَت راه دَکِتِه، وختی اوشان گُنَان مَنْطَقَه يه مین بومَن.^۵ آبرام اون مَنْطَقَه يه مین تا مُحل بَلُوط موره، شِکیم مین، پیش بَشَه. اون موقه، گُنَانیان اون مَنْطَقَه يه مین دَبَان.^۶ ایما خداوند آبرام ظاهر هَبَا و باگوته: «این مِلَكِ تی نَسْل دَنَم.» پس آبرام اوچه خُداوند وَسِین که اونه ظاهر هَبَا با، قربانگاه بِساتِه.^۷ ایما اوچه يه جی کوچ هَگُرِیده و کوھی مَنْطَقَه يه مین، که غَرَب طَرَف به بیت نَئِل و شَرق طَرَف به عای خَتَم بونه با بَشَه. آبرام اون مَحْلِ مین خیمه بَرَه و خُداوند وَسِین قربانگاه بِساتِه و اونه پَرسِش هَگُرِید.^۸ ایما آبرام آز مُحلِ بِدِیگر کوچ هَگُرِیده و نِگَب طَرَف بَشَه.

آبرام و سارای مصر مین

۱۶ اون مَنْطَقَه يه مین قَحْطَى هَبَا، و آبرام مِصر سَمَت راه دَکِتِه تا مُدَّتِی ره اوچه سَر هَكُونه، چونکه اوچه خیلی قَحْطَى با.^۹ وختی مِصر نَزِیکی بَرسِیَن، آبرام خودشه زنا سارای باگوته: «دانَم که تو قَشْنَگ زنَای.^{۱۰} مِصْریان وَختی تِرَه بَیَن، گوین: «این اونه زنَایه.» ایما مَرَه گُشِین وَلی تِرَه زنَده نِگَه دارَنَن.^{۱۱} پس باگو می خاَخْری تا تی خاطری می هَمَرَه خُوب رَفَتَار هَكُنَن و می جان در آمان دَبو.»^{۱۲} وختی آبرام مِصر مین بوما، مِصْریان بَدَیَن که اون زنا خیلی

قشتنگه.^{۱۰} وختی فرعون امیران سارای ره بَدِیَّن، او نه قشتنگی یه جی فرعون و رجه تعریف هَگْرَدَن. پس اون زناره فرعون سره بَرِدَن.^{۱۱} فرعون سارای خاطری آبرام خوبی هَگْرَدَه و آبرام، گلَه و رَمَه، نَر و ماده خَر، و پاکاران و گنیزان و شتران صاحب هَبَا.

^{۱۷} ولی خداوند، سارای خاطری که آبرام زنا با، فرعون و او نه اهل سره یه سر بَدِجور بَلِایا بیارده.^{۱۸} پس فرعون آبرام خوش حضور دُخانیَّه و باگوته: «این چه کاری با می هَمَرَه هَگْرَدَی؟ چرا مَرَه نَگُوتی این تی زنایه؟»

۱۹

خُدا لوطِ نجات دَنَه

نَمَای سَر، اون دُتَنَا فِرْشَتَه بِه سُدُوم بَرِسِپَن، و لوط شَهَر دروازه یه ور نیشته با. وختی لوط او شانه بَدِیَّه او شانه پیشواز بَشَه و او شانه تعظیم هَگْرَدَه^۲ و باگوته: «می سَرَوْران، خواهش کَانَم شِیْمی بَنَدَه یه سره بَبِئَن و شِیْمی لنگ بشورین و شُو ره سَر هَگْنید. ایما صُب وَرِسِن و شِیْمی راهه پی بیشین.» او شان باگُن: «نه، اما شُو ره شَهَر مِیدان مَیَن سَر کانیم.»^۳ ولی لوط آنقدر اصرار هَگْرَدَه تا اینکه او شان راضی هَبَان و او نه سره بَشَن. اون او شانه وَسِن مهمانی بَنَتَه و نان فَطِیر بَنَتَه و او شان بُخارَدَن.^۴ ولی بِیش از او نکه بُخاسَن، سُدُوم شَهَر مَرِدِکان، پیر و جوان، تمام مردم سره ره دُور هَگْرَدَن.^۵ او شان لوط دُخانیَّن، باگُن: «او ن مَرِدِکان که امشو تی و رجه بومَن، کوجه دَرَن؟ او شانه آمی ور بیار تا او شانه هَمَرَه هَمِبَسْتَر هَبَیم.»^۶ لوط سره یه جی بیرون بوما و او شانه ور بَشَه و دَر خودش دَمْبَال دَسِّه،^۷ و باگوته: «می آداشان، خواهش کَانَم این بَد کار نَگُنین.^۸ بَنَنِن، من دُتَا کِیْجا دَارَم که هیچ مَرَد هَمَرَه دَنَیان. بَنَی او شانه بیرون شِیْمی ور بیارم و هر کاری که شِیْمی دل خَنِه او شانه هَمَرَه هَگْنید. ولی این مَرِدِکان هَمَرَه کاری ندارید، چون می سَخْفَه جیر پِتَاه بَنَن.»^۹ ولی او شان باگُن: «بوشو کِنَار.» و باگُن: «اما اجازه هَدَیَم این غَرِبَیه امی شَهَر مَیَن بُمانَه، حالا امره هَم امر و نَهَی کانه. حالا تی هَمَرَه بَدَتر از او ن کاری که خَسِیْم او شانه هَمَرَه هَگْنیم، کانیم.» او نوخت لوط حَمَلَه هَگْرَدَن و نَزَدِیک بَشَن تا دَر بَشَکَن.^{۱۰} ولی او ن مَرِدِکان خواشانه دَس دراز هَگْرَدَن و لوط خواشانه ور سره یه مَیَن بَکِشَن و دَر دَسَن.^{۱۱} ایما او شانیکه سره یه دَر ور هیسبَان، از گَت تا کوچَکَه چَسَم کور هَگْرَدَن تا نَنَائِن سره یه دَر پیداهکوئن.

^{۱۲} ایما او ن دُتَا مَرِدَای لوط باگُن: «این شَهَر مَیَن کسی ره داری؟ ریکاشان و کیجاشان و زامائیشان و هر کی که این شَهَر مَیَن داری ره ایجه یه جی بیرون

بَلْ،^{۱۳} چونکه خَنِيم این شَهْر از بَيْن بَيرِيم، چونکه شَكایت بر صِدّ اين مرُدم خُداوند گوش بَرسِيه. وَ خداوند امَره بَرسانده تا اوئنه از بَيْن بَيرِيم.»^{۱۴} ايمالوط بَيرون بشَه تا خودشه زامائيشان هَمَره كه قَرار با اونه كِيجا شان هَمَره عَروسي هَكُنَن، گَب بَزَنه. اوشانه باگوته: «وَرسِين وَ اين شَهْر جي بَيرون بيшиين، چونکه خُداوند خَنِيم اين شَهْر از بَيْن بَيرِه!» وَلى زامائيشان اونه گَب شوخى بَيَّن.

^{۱۵} صُب سَر، اون فِرشتَگان لوط باگَنْ: «ثُنْ هَباش! وَرسِين تى زنا و دُتا كِيجا كه ايجه دَرَن ره بَكِير، نَكِنه شُما هم شَهْر مُكافاتِ مَيَن از بَيْن بيшиين.»^{۱۶} لوط فِس فِس كَانِه با، اون مَريِكان خُداوند رَحْم وَسِين، اونه دَس و اونه زنا و دُتا كِيجايه دَسْتِ بَيَّن و اوشانه شَهْر جي بَيرون بياريدين.^{۱۷} وَختى اوشانه بَيرون هارنه بَان، ايتا ازون دُتا فِرشتَه لوط باگوته: «شِيمى جان وَسِين فَرار هَكُنيد! وَ شِيمى دُمبَال سَر ره هَم نَيَّسين! وَ كوهشان سَمت دَر بيшиين، نَكِنه هَلاك هَبَين!»^{۱۸} وَلى لوط اوشانه باگوته: «مى سَرَور، اينجور بَنوا!

^{۱۹} شُما مَره لُطف هَكِيردين و مى جان بِجَات هَدَين، وَلى من اونقدر رَمَق نِدارم كه كوهشان سَمت دَر بَوشوم، نَكِنه اين بلا مى سَر بَيه و بَميرم. بَيش، ايجه يه نَزِيكى ايتا كوج شَهْر دَرَه، بَنى اووجه فَرار هَكُنم. اون كوج شَهْر دَيني؟ پس بَنَين اووجه بَوشوم و در آمان دَبَوم.»^{۲۰} اون لوط باگوته: «تى اين خاسِه ره قَبول كَانِه تا اون شَهْرِي كه اونه جي گَب بَزَبي ره از بَيْن بَنَرَم.»^{۲۱} وَلى زود اووجه فَرار هَكُنَن، چونکه تا وَختيکه اووجه نَرسى، نَتَّانَم كَارِي هَكُنم.» اينه وَسِين، اون شَهْر اسِم صوعَر بَنَن.

سُدُوم و عَمُورَه يه نابودى

^{۲۲} وَختى لوط بِه صوعَر بَرسِيه، آفتو دَستِه دَر بَيه. ايمالخداوند آسمان جي گوكِرد و تَش سُدُوم و عَمُورَه يه شَهْر سَر بَريختَه،^{۲۴} و اون شَهْر ان و تمام دَسْتِشان و تمام اون شَهْر آدمان و تمام زَمِين سَر گِياهان از بَيْن بَيرده.^{۲۵} وَلى لوط زنا خودشه دُمبَال سَر بَيشىبيه و سِتونى آز نَمَك هَبا.

^{۲۷} ابراهيم صُبْح سَر وَرسَه و بشَه هَموجه ايى كه خُداوند حُضور هيسبا.^{۲۸} وَختى سُدُوم و عَمُورَه و تمام اون دَشت مَنْطَقَه ره بَيشىبيه، بَيَّپه كه اون مَنْطَقَه ايتا كوره يه مِثان دود كَانِه.

^{۲۹} اينجوري موقيه ايى كه خُدا دَشتَه اون شَهْران از بَيْن بَيرده، ابراهيم خودشه ياد بَيارده، و موقيه ايى كه اون شَهْرانى كه لوط اونه مين زندگى كَانِيا ره فور هارنه بَان، لوط اون خَرايِه يه جي بَيرون بياريده.

لوط و اونه كِيجاشان

۳۰ لوط صوَّرْ جی بیرون بوما و خودشه دُتا کیجا یه هَمَرَه کوه مَینِ بُمانسِه، چون بتِرسِه صوَّرْ مَینِ بُمانه. ایما خودشه دُتا کیجا یه هَمَرَه غار مَینِ بُمانسِه.
 ۳۱ ایته روز گَتِ کیجا خودشه خاَخْر باگوته: «آمی پیر، پیر هَبَا و زَمِن سَرَ هَم ایتا مَرد دَنیه اونجور که رَسِم، آمی هَمَرَه بُخاسِه. ^{۳۲} بِیه تا آمی پیر شَرَاب هَدِيم و اونه هَمَرَه هَمِبَسْتَر هَبِيم تا آمی پیر جی ایتا نسل بِجا بَنَیم.» ^{۳۳} ایما همون شُو خوشانه پیر شَرَاب هَدَن و گَتِ کیجا خودشه پیره هَمَرَه هَمِبَسْتَر هَبَا؛ و لوط نَفَهَمَسِه که خودشه کیجا یه هَمَرَه بُخاتِه و ورسَه. ^{۳۴} گَتِ کیجا فَرَدا خودشه خاَخْر باگوته: «دِیشُو مَن آمی پیره هَمَرَه هَمِبَسْتَر هَبِام. بِیه امشو هَم اونه شَرَاب هَدِيم و تو اونه هَمَرَه هَمِبَسْتَر هَبَاش تا آمی پیره جی ایتا نسل بِجا بَنَیم.» ^{۳۵} ایما اون شُو هَم خوشانه پیر شَرَاب هَدَن، کوچ کیجا خودشه پیره هَمَرَه هَمِبَسْتَر هَبَا؛ و لوط نَفَهَمَسِه خودشه کیجا یه هَمَرَه بُخاتِه و ورسَه. ^{۳۶} ایما لوط هر دُتا کیجا خوشانه پیر جی شِکمَدار هَبَان. ^{۳۷} گَتِ کیجا ایتا ریکا دُنیا بیارِدَه و اونه اسِمِ موَاب بَنَه؛ موَابِیان قوم اونه جی به وجود بومَان. ^{۳۸} کوچ کیجا هَم ایتا ریکا دُنیا بیارِدَه و اونه اسِمِ بِنَعَمَی بَنَه؛ عَمُونیان قوم اونه جی به وجود بوما.

۲۱

إسحاق زاد روز

۱ خداوند هَمُونجور که باگوته با، سارا ره لطف هَگُرِدَه. و خداوند اونچه ره که وَعِده هَدَه با، سارای وَسِين هَگُرِدَه. ^۱ پس سارا شِکمَدار هَبَا و ابراهیم وَسِين پیری یه مَین ایتا ریکا دُنیا بیارِدَه همون موقع که خدا اونه وعده هَدَه با ^۳ ابراهیم ریکایی که سارا اونه وَسِين دنیا بیارِدَه با یه اسِمِ إسحاق بَنَه، یعنی خَنَدَه. ^۴ و ابراهیم خودشه ریکا إسحاق وَختی که هَشَت روز با خَتِه هَگُرِدَه، هَمُونجور که خُدا اونه دَستور هَدَه با. ^۵ ابراهیم صَد سَالَه با که اونه ریکا إسحاق دُنیا بوما. ^۶ و سارا باگوته: «خُدا مَی وَسِين خَنَدَه خُشَالَی بیارِدَه، و هر کی بِشَنَوَه مَی هَمَرَه خَنَدَه خُشَالَی کَانَه.» ^۷ پس باگوته: «کی تَائِسَه باگو یه روز سارا ابراهیم وَچَه شان ره شیر دَنَه؟ با این وجود، ابراهیم پیری یه مَین، مَن ایتا ریکا اونه وَسِين دُنیا بیارِدَم.»

بیرون هَگُرَدَن هَاجَر و اسماعیل

۸ وَچَه گَتِ هَبَا و اونه شیر جی بِیَثَن؛ و اون روز مَین که إسحاق شیر جی بِیَثَن، ابراهیم ایتا گَتِه جَشَن بَیَتَه. ^۹ وَلَی سارا بَدِیِه ریکایی که هَاجَر مَصْرَى ابراهیم وَسِين بیارِدَه با، إسحاق مَسْخَرَه کَانَه؛

ابراهیم خنہ اسحاقِ قربانی هکونه

اچن وخت بُگدشته و خُدا خَسِه ابراهیم امتحان هکونه. اونه باگوته: «ای ابراهیم!» جواب هده: «بِفَرْمَا در خدمت دَرم!»^۱ خُدا باگوته: «تی ریکا اسحاق بگیر که تی پدانه ریکائے و اونه دوس داری، و موریاپی ملک مین بوشو، و اونه اوچه ایتا کوه سر که ترہ گونم کوجه یه مثل ایتا تمام سوز قربانی یه مثان قربانی هُکُن.»^۲ پس ابراهیم صُب سَر ورسَه، خودشه خَر پالان هُگریده و خودشه دُتا پاکار خودشه ریکا اسحاق همره بیته و تمام سوز قربانی یه وسین هیمه یشکنده، و اوچه یه سمت که خُدا اونه باگوته با، راه دکته.^۳ سومن روز، ابراهیم خودشه سَر بُلند هُگرده اوچه ره از دور بَدیهیه.^۴ ایما خودشه پاکاران باگوته: «شُما ایچه خَر وَرْجَه بیاسید تا مَن می ریکای همره اوچه بوشوم و پَرَسِش هُکُنیم و شیمی وَرْجَه وَگَرْدیم.»^۵ ابراهیم هیمه ایی که تمام سوز قربانی یه وسین بیارد با ره اسحاق دوش سَر بَنَه و خودشه کارد و وسیله ایی که اونه همره تَش روشن کانه بان ره بیته و دُتایی راه دکتن.^۶ اسحاق خودشه پیر ابراهیم باگوته: «می پیر؟» جواب هده: «بِلَه، می ریکا؟» باگوته: «این هم تَش و هیمه، تمام سوز قربانی وَرْجَه کوجه دَرم؟»^۷ ابراهیم باگوته: «می ریکا، خُدا قربانی وَرْجَه ره امی وسین فراهم کانه.» دُتایی راه دکتن.

وختی جایی که خُدا ابراهیم باگوته با برسین، اون ایتا قربانگاه اوچه بسانه و هیمه ره اونه سَر دَچِه و خودشه ریکا اسحاق دَبِسیه، اونه قربانگاه سَر هیمه یه سَر بَنَه.^۸ ایما خودشه دَس دراز هُگریده و کارد بیته تا خودشه ریکاره قربانی هکونه.^۹ ولی خداوند فرشته آسمان جی اونه دُخانیه باگوته: «ابراهیم! ابراهیم!» اون جواب هده: «بِفَرْمَا در خدمت دَرم!»^{۱۰} فرشته باگوته: «تی ریکا ره دَس نَزَن، و اونه همره کار ندار! اسیه دائم که خُدای جی تَرسنی، چون تی ریکا، آره تی پدانه ریکاره، می جی دَریغ نداشتی.»^{۱۱} ابراهیم خودشه سَر جار بیارده و خودشه دُمبال سَر ایتا گَل بِز بَدیهیه که اونه شاخ لمبَس یه مین دُمسیسیه. ابراهیم بَشَه گَل بِز بیته و اونه خودشه ریکای جا ایتا تمام سوز قربانی یه مثان قربانی هُگریده.^{۱۲} پس ابراهیم اوچه یه اسم 'خداوند فراهم کانه' بَنَه. تا امروز هم گوئن: «خُداوند کوه سَر، فراهم بونه.»^{۱۳}

^{۱۰} خُداوند فرشته دُومن کش ابراهیم آسمان جی دُخانیسیه^{۱۴} و باگوته: «خُداوند گونه: بِه می ذات قَسَم، چونکه این کار هُگردي و تی ریکاره که تی پدانه ریکائے می جی دَریغ نداشتی،^{۱۵} حقیقتن ترہ بَرگت دَنَم، و تی نسل آسمان سِتاره

شان مِثَان و دَرِيَا كَنَار وَازِيِكِ مِثَان زِيَاد كَائِم. تَى نَسْل تَى دُشْمَنَان شَهْر گِيرْنَه.^{۱۸}
وَ از طَرِيقَتِى نَسْل تَمَام رَمَيْن مِيَن قَوْمَشَان بَرَگَت گِيرْنَه. چُون مَى گَب
گُوش هَكْرَدِي.»^{۱۹} اِيمَا اِبراهِيم خُودَشَه پاكاران وَرَجَه وَكَرِسَه، وَ اوشَان وَرسَان
هَمَدِيَگَر هَمَرَه بِئْرِشِبَع سَمَت بَشَن. وَ اِبراهِيم بِئْرِشِبَع مِيَن بُمانِسَه.

۲۵

ابراهیم بِمِرَدَن

ابراهیم ايتا دِيگَه زَن بَيرَده كَه اوْنَه اسْم قِطْورَه با.^{۲۰} قِطْورَه، زِمرَان و يُقْشَان
و مِدان و مِديان و پِشْباق، و شَواح رَه اِبراهِيم وَسِين دُنِيا بِيارَده.^{۲۱} يُقْشَان، شِبا و
دِدان پِير با. دِدان رِيكاشَان، آشُورِيَم و لَطُوشِيم و لَئُومِيم باَن.^{۲۲} مِديان رِيكاشَان،
عِفَه و عِيفَه و خَنُوخ و أَبِيدَاع و الدَّاعَه باَن. تمام ايشَان قِطْورَه يَه وَچَه هَان باَن.
ابراهیم هَر چَى كَه داشتَه رَه اِسْحَاق هَدَه.^{۲۳} وَلَى وَختَى هَلَه زَنَدَه با خُودَشَه
كَنِيزَان رِيكاشَان رَه هَدَايَا هَدَه و اوشَان اِسْحَاق وَرَجَه بِيرُون هَكْرِدِه و مَشْرق
ديَارِ مِيَن بِرَسانَدَه.

ابراهیم صَد و هَفَقَاد و پِنْج سَال زَنَدَگَي هَكْرِدِه.^{۲۴} اِبراهِيم خُودَشَه آخرِين نَفَس
بَكْشِيه و پِيرِي يَه مِيَن بِمِرَدَه و خُودَشَه أَجَادِ مُلْحَق هَبَا.^{۲۵} اوْنَه رِيكاشَان، اِسْحَاق
و إِسماعِيل اوْنَه مَكْفِيلَه غَار مِيَن دَفَن هَكْرَدَن، مَكْفِيلَه غَار، عَفْرون زَمَيْن مِيَن
كَه صَوَّحَ حَيَّى يَه رِيكَايَه شَين با دَبَا، مَمْرَى يَه شَرق طَرف.^{۲۶} اين زَمَيْن رَه
ابراهیم، حَيَّتِيان جَى بَهِيَه با. اِبراهِيم اوْچَه خُودَشَه زَنَا سَارَاي وَرَجَه دَفَن هَبَا.
بعد از اينکه اِبراهِيم بِمِرَدَه، خُدا اوْنَه رِيكَا اِسْحَاق بَرَگَت هَدَه و اِسْحَاق
بِئْرِحَى رُئَى يَه مِيَن بُمانِسَه.

۳۷

يوسِيفِ خواب

يَعقوب، اِبراهِيم بِيَعْمَبَر تَوَه با. اون گَنْعَان مِلَكِ مِيَن كَه اوْنَه جَد اِبراهِيم
اوْچَه كَوْچ هَكْرِدِه با وزَنَدَگَي كَانِبا، بُمانِسَه.^{۲۷} اين يَعقوب نَسْل:
يوسِيف هِيفَدَه سَالِه با. اون خُوشَه اَداشَان هَمَرَه گَلَه رَه گَالِشَى كَانِبا. اون جَوان،
بِلَهِ يَه رِيكاشَان و زَلَفَه يَه رِيكاشَان هَمَرَه و خُودَشَه بِيرَه زَنَاكَان هَمَرَه زَنَدَگَي
كَانِبا. يَوسِيف اوشَانَه بَدَ كَار خُودَشَه بِيرَه گُونَه با.^{۲۸} يَعقوب يَوسِيف بَقِيه رِيكاشَان

جي بيشتر دوس داشته، چون يوسيف اونه پيرى يه مين دنيا بوما با؛ و اونه وسين گران و رنگارنگ پيرن بدote. ^۶ ولی وختي يوسيف آداشان دينبان که اوشانه پير اونه بقيه آداشان جي بيشتر دوس داره، يوسيف جي بizar بان و تناسن اونه همره خوب گب بزن.

و يوسيف ايتا خواب بدبيه و وختي اونه خودشه آداشان وسين تعريف هگرده، اوشان بيشتر اونه جي بizar هبان. ^۷ اون خودشه آداشان باگوته: «گوش هدين چي خواب بدبيم» ^۸ أما چجار مين ايسپيل شان ره بافنه ببيم که يدفه مي ايسپيل راس هبا و بيشه و شيمى ايسپيل مى ايسپيل دور جم هبان و اونه تعظيم هگردن. ^۹ اونه آداشان باگتن: «راس راسي قرار آمره حكم هكنى؟ واقعا فرار امى سر سوار هبى؟» پس اونه خواب و اونه گب خاطري اونه جي بيشتر بizar هبان.

ایما يوسيف ايتا ديگه خواب بدبيه و اونه خوش آداشان وسين تعريف هگرده، باگوته: «بيشين، ايتا ديگه خواب هم بدبيم: بدبيم که خورشيد و ماه و يازده تا سیتاره مره تعظيم کائن.» ^{۱۰} ولی وختي اونه خودشه پير و خودشه آداشان وسين تعريف هکورده، اونه پير اونه ز مثل بزه و باگوته: «اين چه خوابي يه، بدبي؟ راس راسي تى مار و من و تى آداشان هئيم تره تعظيم کانيم؟» ^{۱۱} اونه آداشان به اون حسودی هگردن، ولی اونه پير خوابي که يوسف بدبيه باره خودشه ياد داشته.

يوسف آداشان اونه روشن

^{۱۲} پيار يوسيف آداشان خوشانه پيره گله يه گالشى يه وسين، شكيم منطقه يه دور و ور بتن، ^{۱۳} و يعقوب، يوسيف باگوته: «مگه تى آداشان شكيم دور و ور گالشى نکائن. بيه، تره اوشانه ور برسانم.» يوسيف باگوته: «چشم شونم.» ^{۱۴} پس اونه باگوته: «حالا بوشو بيش تى آداشان و گله سالمان يانه، و مى وسين خير ببار.» ايماء يوسيف ره حبرون دره يه راهه جي شكيم سمت برسانده. وختي يوسيف به شكيم برسىه، ^{۱۵} ايتا مرداي يوسيف صحراي مين سرگردان پيدا هکورده و اونه جي بيرسيه: «چى يه دمبال گردنى؟» ^{۱۶} جواب هده: «مي آداشان دمبال گردىم. خواهش كائم مره باگو كوجه گالشى کائن؟» ^{۱۷} اون مرداي جواب هده: «ايچه په جي كوج هگردن. چون بىشۇسم كه گونه بان: "دutan سمت بىشىم."» پس يوسيف خودشه آداشان دمبال بشه و اوشانه دوتان مين پيدا هکوردۇ.

^{۱۸} اوشان اونه هله دور دبا بدبيئ، بيش آزونكه اوشانه نزىكى بيه نقشه بكتشىن

اونه بَکوشن.^{۱۹} هَمِدِیگر باگْتَن: «هَه، او نیکه آمی وَسین خواب دینه دَرَه بِیه!^{۲۰} آسِه بَیَّن اونه بَکوشیم و ایتا از این چاهان مین دیم هَدیم و باگُوییم ایتا وَحشی چیوان اونه بُخارِد. ایما بَیَّنیم اونه خواشان سَر چی هَنَه!»^{۲۱} ولی وَختی رئوبین اینه بِشَنْویسَه، یوسِف اوشانه دَسه جی نجات هَدَه و باگُوتَه: «بَیَّن اونه نَکوشیم.»^{۲۲} و رئوبین اوشانه باگُوتَه: «خون نَریزید. اونه این چاهی که صَحرای مین دَرَه دیم هَدین، ولی اونه سَر دَس بَلَن نَگُنین.» اینه باگُوتَه تا یوسِف اوشانه دَسه جی نجات هَدَه و خودشه پَیره وَرجه وَگِردانه.^{۲۳} وَختی یوسِف خودشه آداشان وَرجه بِرسِپِه، پَیرَنی که اونه تَن دَبا رَه اونه تَن جی در بیارِدِن، همون پَیرَنی که گِران و رَنگارنگ با.^{۲۴} اونه بَیَّن و چاهِه مین دیم هَدَن. چاه خالی و بی او با.

ایما غَذایه سَر بَنیشَن. وَختی خوشانه سَر بُلَند هَگُرَدَن ایتا کاروان که اسماعیلیان قوم جی با ره بَدیَّن که جِلعاد مَنْطَقَه يه جی هَبَّا. اوشان خوشانه شتران سَر گَتیرایی که خوب بو کانِبَا و عَطَر و مُر داشتَن که مِصر سَمت بَرَنِه بان.^{۲۵} اونوخت یَهودا خودشه آداشان باگُوتَه: «آمی وَسین چه سودی داره خودمان آداشه بَکوشیم و اونه خون جا هَدیم?^{۲۶} بَیَّن اونه اسماعیلیان ره بَروشیم و اونه سَر دَس بُلَند نَگُنیم، چونکه اون آمی آداش و آمی تَن گَوشِته.» اونه آداشان قَبُول هَگُرَدَن.^{۲۷} وَختی مدیان تاجِران رَد بونه بان، یوسِف آداشان اونه بَکشین و چاهِه جی بیرون بیارِدِن و اونه بیست تاسِگِه نُقره يه قَدر اسماعیلیان بَرُوتَن؛ اوشان هَم اونه مِصر سَمت بَرِدَن.

وَختی رئوبین چاهِه سَر وَگِرسَه و بَدیَّه که یوسِف چاهِه مین دَنِیه خودشه پَیرَن ره نارا حتی يه جی چاک هَدَه،^{۲۸} خودشه آداشان وَرجه وَگِرسَه و باگُوتَه: «رِیکا اوچه دَنِیه! حالا مَن چه خاکی می سَر دَكْنَم؟»^{۲۹} پَس یوسِف پَیرَن ره بَیَّن ایتا تَر بِز غاله سَر بَبیَّن و اونه لِواس ره خون پاشی هَگُرَدَن.^{۳۰} رَنگارنگ پَیرَن ره خوشانه پَیره وَسین بَر سانَدَن، وَختی یَعْقوب وَرجه بیارِدِن اونه باگْتَن: «اینه پیدا هَکور دیم. بیش این تَی ریکایی پَیرَن یا نَه؟»^{۳۱} یَعْقوب پَیرَن ره بِشناختِه و باگُوتَه: «می ریکایی پَیرَن! ایتا وَحشی چیوان اونه بُخارِد. شَک نِدارم که یوسِف پاره پاره هَبَا.»^{۳۲} اونوخت یَعْقوب خودشه تَن پَیرَن ره چاک هَدَه و پِلاس دَكْرِدَه و روزای زیادی خودشه ریکایی وَسین مَاتَم بِیتَه.^{۳۳} اونه ریکاشان و اونه کیجاشان همه تَقَلَّ هَگُرَدَن اونه دَلداری هَدَن، ولی اون نَحَسَه اونه دَلداری هَدَن باگُوتَه: «نه، اتفاقا مَن این غُصِّه يه هَمَرَه می ریکایی وَرجه گور مین شونَم.» و اون هَمینجور خودشه ریکایی وَسین پرمَه کانِبَا.^{۳۴} آزون وَرجه هَم مدیان تاجِران یوسِف مِصر مین به فوتیفار که ایتا از فرعون افسران با

یوسِف و فوتیفار زنا

‘یوسِف مصْر سَمْت بَرِدَه بَان. وَ اِيْتَا مصْرِي مَرَدَى كَه اوْنَه اِسْم فوتیفار با و اِيْتَا از فَرَعُون اَفْسَرَان و دَرَبَار مُحَافِظَان رَئِيس با، يوْسِف اسْماعِيلِيَان جَى كَه اوْنَه اوْجَه بَرِدَه بَان، بَهِيَّه. خَداونَد يوْسِف هَمَرَه دَبَأ، پَس اوْنَه مَرَدَى مُوقَق هَبَا و خُودَشَه مصْرِي اَرْبَاب سِرَه يَه مَيْن بُمَانِسِه. يوْسِف اَرْبَاب بَدِيَّه كَه خَداونَد يوْسِف هَمَرَه دَرَه و هَر كَارِى كَه كَانَه، خَداونَد اوْنَه مُوقَق كَانَه. فوتیفار يوْسِف لُطْف هَكْرِدَه و يوْسِف اوْنَه خَدَمَت كَانِبا. فوتیفار اوْنَه خُودَشَه سِرَه يَه هَمَه كَار هَكْرِدَه و هَر چَى كَه دَاشِتَه رَه اوْنَه دَس بِسْپَارِسِه. اَز وَخَتَى كَه فوتیفار يوْسِف خُودَشَه سِرَه و اَمْوَالِ هَمَه كَارِه هَكْرِدَه، خَداونَد اوْنَه مصْرِي يَه سِرَه رَه يوْسِف خاطِرِي بَرَكَت هَدَه. خَداونَد بَرَكَت فوتیفار تَمَام اَمْوَال مَيْن از سِرَه بَكِير تا زَمِين سَر دَبَأ. پَس اوْنَه هَر چَى دَاشِتَه رَه يوْسِف دَس بِسْپَارِسِه، اوْنجور كَه يوْسِف خاطِرِي هِيَچِيه دَرَبَنْ تَبَا، إِلا اوْنَكَه چَى بُخارَه.

يوْسِف هِيَكَلِي و قَشْنَگ با،^۷ چَن وَخَت دِيَگَه، اوْنَه اَرْبَاب زَنِاَيِه چَشم اوْنَه بَيْتَه و اوْنَه بَاكُوتَه: «بِيَه مَى هَمَرَه هَمْبَسْتَر هَبَاش!»^۸ وَلَى يوْسِف قَبُول نَكْرِدَه و خُودَشَه اَرْبَاب زَنَا رَه بَاكُوتَه: «بِيَش، مَى اَرْبَاب اَنْقَدَر مَرَه اَعْتِمَاد دَارَه كَه هِيَچ چَى يَه دَرَبَنْ نَيْه، هَر چَى اين سِرَه يَه مَيْن دَرَه رَه مَى دَس بِسْپَارِسِه.^۹ اين سِرَه يَه مَيْن هِيَچَكَى مَى جَى كَتَه تَر نَيْه، وَ مَى اَرْبَاب هِيَچَى رَه مَى جَى دَرِيعَ نَكْرِدَه، بِيَزْ تو كَه اوْنَه زَنَائِي. پَس چَطُور تَأْمُ اين كَتَه بَدَ كَار هَكْتَم و بَر ضِدَّ خُدَا گَاه هَكْتَم؟»^{۱۰} وَلَى زَنَا دَس بَرَدار تَبَا و هَر روز يوْسِف جَى خَيَّه اوْنَه هَمَرَه بُخَاسِه و اوْنَه هَمَرَه دَبَو. وَلَى يوْسِف اوْنَه گَبَّ گَوش نَدَنَه با.^{۱۱} وَلَى اِيْتَا روز، وَخَتَى يوْسِف سِرَه يَه مَيْن بَشَه تا خُودَشَه كَار بَرْسَه و سِرَه يَه آدَمَان هِيَچَكَى سِرَه يَه مَيْن دَنَبَا،^{۱۲} فوتیفار زَنَا اوْنَه لِواس رَه بَيْتَه و بَاكُوتَه: «مَى هَمَرَه هَمْبَسْتَر هَبَاش!»^{۱۳} وَلَى يوْسِف خُودَشَه لِواس رَه او دَس مَيْن جَا بَنَه و سِرَه يَه جَى فَرار هَكْرِدَه و بِيرُون بَشَه.^{۱۴} وَخَتَى اوْنَه زَنَا بَدِيَّه كَه يوْسِف خُودَشَه لِواس رَه اوْنَه دَس مَيْن جَا بَنَه و سِرَه يَه جَى فَرار هَكْرِدَه،^{۱۵} سِرَه يَه آدَمَان دُخَانِسِه و اوْشانَه بَاكُوتَه: «بِيَشِين، اين عِبرَانِي رَه اَمِي وَرَجَه بِيارِدَه تا اَمِي اَبِرُو رَه بَرِدَه، اوْنَه مَى وَرَجَه بُومَاتَا مَى هَمَرَه هَمْبَسْتَر هَبَو، وَلَى مَن دَاد و بِيدَا هَكْرَدَم.^{۱۶} وَخَتَى بِشَوَسِه كَه مَن دَاد و بِيدَاد كَائِم، خُودَشَه لِواس رَه مَى دَسَه مَيْن جَا بَنَه و فَرار هَكْرِدَه و سِرَه يَه جَى بِيرُون بَشَه.»^{۱۷} پَس يوْسِف لِواس رَه خُودَشَه وَرَجَه دَاشِتَه

تا موقه ایی که او نه آرباب سره وَگرِسَه^{۱۷} . و همون ماجرا ره او نه وَسین بالگوته که: «اون عِرانی پاکار که آمی وَسین بیاردی، می وَرجه بوماتا می آبرو ره بَرَه.^{۱۸} ولی وَختی داد و بیداد هَگُرَدَم، خودشه لِواس ره می وَرجه جا بَلَه و سِره به جی فَرار هَگُرَدَه.^{۱۹}»

^{۲۰} پس وَختی یوسِفِ آرباب خودشه زنایه گبِ بِشَوَسَه که گونه با: «تی پاکار می هَمَرَه اینجور هَگُرَدَه»، عَصَبَانِیَّت جی او نه گَلَه دود کانیبا. ^{۲۱} و یوسِفِ آرباب یوسِفِ بَیْتَه و به زندانی که پادشاه زندانی شان او نه مین حبس بان، دیم هَدَه. و اون اوچه زندان مین بُمانسَه. ^{۲۲} پس زندان رئیس تمام زندانی شانه اختیار که حَبِس مین دَبَان ره یوسِفِ دَس هَدَه، و هر چی که اوچه آنجام بونه با یوسِف با که آنجام ذنه با. ^{۲۳} زندان رئیس اون کارایی که یوسِفِ دَس بِسپارَدَه با ره کاری نِداشتَه، چون خداوند یوسِفِ هَمَرَه دَبَان، و هر کاری که یوسِفِ کانیبا، خداوند او نه مُوفَق کانیبا.

۴۰

ساقی و نانوا

اچن وَخت دیگه مصر پادشاه ساقی و نانوا، خوشانه آرباب، مصر پادشاه ره خطا هَگُرَدَن. ^{۲۴} فِرَعون خودشه این دَتَن نوگر، یعنی ساقِیان رئیس و نانوائشان رئیس وَسین حَشْم بِیْتَه^{۲۵} و او شانه دَرَبَار مُحَافِظَان رئیس زندان مین هَمُوجَه که یوسِفِ زندانی با، دیم هَدَه. ^{۲۶} زندان رئیس، یوسِفِ بَلَه تا او شانه هَمَرَه دَبَو و او شانه خدمت هَکونه. و یه مُدَت زندان مین دَبَان. ^{۲۷} ایتا شُو هر دُتَن یعنی مصر پادشاه ساقی و نانوا که زندان مین دَبَان، خواب بَدَیَّن. هر گُدام خوشانه خواب ره. و هر گُدام خواب تَعْبِير فَرق کانیبا. ^{۲۸} وَختی صُبَح سَر یوسِف او شانه وَرجه بشَه، بَدَیَّه که پَرِیشانن. ^{۲۹} پس فِرَعون پاکاران جی که او نه هَمَرَه خوشانه آرباب زندان مین دَبَان، بَپُرسِیه: «چِره انَقَدَر پَگَرِین؟» ^{۳۰} جَواب هَدَن: «خواب بَدَیَّیم، ولی هیچکی دَنِیه او نه تَعْبِير هَکونه.» یوسِف او شانه بالگوته: «مَكَّه خواب تَعْبِير هَگُرَدَن خُدَای کار نِیه؟ شیمی خواب ره بَلَکویید.» ^{۳۱} ایما ساقی شانه رئیس خودشه خواب ره یوسِفِ وَسین تَعْرِیف هَگُرَدَه، بالگوته: «خواب مین ایتا انگور دار می پیش دَبَان، ^{۳۲} و اون انگور دار سِه تا رَز داشتَه که تُروک هَگُرَدَه و شکوفه بَرَه او شانه خوشیه بَرسِیه انگور هَدَن. ^{۳۳} فِرَعون پیاله می دَس مین دَبَان و انگورشانه بَچِیم و فِرَعون پیاله یه مین فَشار هَدَم و پیاله ره او نه دَسَه مین بَنَم.» ^{۳۴} یوسِف او نه بالگوته: «تی خواب تَعْبِير اینه که. سِه تا شاچَه، سِه روز. ^{۳۵} بعد

از سِه روز، فِرعون تی خَطا ره بَخشِنَه و تِره باز تی قَبْلَی کار سَر تَنَه و تو فِرعون پیاله ره همون موقع يه مثان که اونه ساقی بیي اوشه دس دتی.^{۱۴} پس اون موقعه که تِره خوب هبا، مَره تی ياد بیار و مَره مُحَبَّت هَگُن، می حال و روز فِرعون باگو و مَره اين زندان جی آزاد هَگُن.^{۱۵} چون راس راسي مَره عِبرانپاں ملکِ جی بَذَرْيَن و ايجه هَم کاري نَگُرَدَم که مَره اين سیاه چالِ مین ديم هَدَن.^{۱۶}

^{۱۷} وختی نانوائشان رئیس بَدَیِه که خوابِ تَعَبِير خُوب با، اونه باگوتنه: «مَنَم ایتا خواب بَدَیِم که سِه تا زَمَبِيل نان می گَلِه يه سَر دَبا.^{۱۸} بالایي زَمَبِيل مین هَمه جور بَپَتَه خوراک فِرعون وَسین دَبا، ولی پَرَنَده شان اوشانه زَمَبِيل جی که می گَلِه يه سَر دَبا، خارِنَه بَان.»^{۱۹} یوسِف باگوتنه: «تی خوابِ تَعَبِير اينه که: سِه تا زَمَبِيل، سِه روز.^{۲۰} بعد آز سِه روز، فِرعون تی سَر تی ٿن جی سِفا کانه و تِره دار سَر کَشِنَه و پَرَنَده شان تی ٿن گوشت خارَن.»

^{۲۱} سِوْمِين روز، که فِرعون زاد روز با، فِرعون خودشه تمام دَرَبارِپاں وَسین مهمانی بَیته. اون باگوتنه تا ساقِپاں رئیس و نانوائشان رئیس زندان جی اونه وَرَجَه بیارن.^{۲۲} ساقِپاں رئیس ره خودشه ساقی گَری يه سَر وَگِرداَنَه، و اون فِرعون دس پیاله دَنَه با.^{۲۳} ولی نانوائشان رئیس دار سَر بَكِشِيَه، هَمونجور که یوسِف اوشانه وَسین تَعَبِير هَگُرَدَه با.^{۲۴} با اين وجود، ساقِپاں رئیس یوسِف از ياد بَرَدَه و اونه خودشه خاطِر نیارَد.

۱

فرعون خواب

دو ساله دیگه، فِرعون ایتا خوابِ مین بَدَیِه که نیلِ روخانه گَل هیسَه^{۲۵} و هفت تا قَشَنگ و چاق گُو روخانه يه جی بیرون بومَن و لَه زار مین دَبان واش بُخارَن.^{۲۶} ایما هفت تا گُو روخانه يه زشت و اشکر بَان، نیلِ روخانه يه جی بیرون بومَن و اون یکي گُوئیشانه ور روخانه کل بیاسَن.^{۲۷} و اون زشت و اشکر گُوئیشان، قَشَنگ و چاق گُوئیشانه بُخارَن. ایما فِرعون بیدار هَبا.^{۲۸} و باز هَم بُخارَه و یَدَفَه دیگه خوابِ مین بَدَیِه که هفت تا سالم و پُر بار گَنْدُم خوشِه ایتا ساقِه يه سَر قَد گَشَنَن.^{۲۹} ایما، هفت تا خوشِه دیگه سَر بَكِشِين که نازک بَان و شرقی گَرم واپه جی خُشك هَبا بَان.^{۳۰} و اون هفت تا نازکِ خوشِه، هفت تا سالم و پُر بار خوشِه ره قورت هَدَن. ایما فِرعون بیدار هَبا و بِفَهْمَسَه که خواب بَدَیِه.^{۳۱} صُبِ سَر، فِرعون پَرِيشان با. پَس تمامِ مصر جادوگرَان و حَكِيمَان خودشه حضور دُخانِسَه و خودشه خوابِ شانِه اوشانه وَسین تَعَرِيف هَگُرَدَه، ولی

هیچکی دنبایا که بِتَّانِه اوشانه فِرْعَوْن وَسِين تَعْبِير هَكُونَه.^۹
اوْنَوْخت ساقِيَان رَئِيس فِرْعَوْن بَاگُوتَه: «امروز می خَطَاره ياد بِيَارِدِم.^{۱۰}
وَخَتَى فِرْعَوْن خُودَشِه پاکاران جِي خَشْم بِيَته وَمَن و نانوائشان رَئِيس، دَرْبَار
مُحَافِظَان رَئِيس زندان مِيَن حَبَس هَكُورِدِه.^{۱۱} اما هر دُتَا ايتا شُو خواب بَدِيَيِم و
أَمِي هَر گُدامِه خواب خُودَشِه تَعْبِير داشتَه.^{۱۲} ايتا عِبرانِي جَوان اوْجَه أَمِي هَمَرَه
دَبِيَه که دَرْبَار مُحَافِظَان رَئِيس پاکار با. وَخَتَى اما آمِي خواب رَه اونَه رَه تَعْرِيف
هَكُورِدِم، اون اونَه أَمِرَه تَعْبِير هَكُورِدِه و هر گُدامِه خواب رَه طَبَق اونَجَه که
بَدِيَه بَا تَعْبِير هَكُورِدِه.^{۱۳} دُرس هَمُونجور که اون أَمِرَه تَعْبِير هَكُورِدِه، اتفاق دَكَتَه؛
مَن مِي كَار سَر وَكَرْسَم و اون ايتا مَرَدَاي دَار سَر كَشِيدَه هَبَا.»

^{۱۴} ايمَا فِرْعَوْن بَرِسانَدَه تا يوْسِيف اونَه وَرَجَه بِيارِن. پَس زَوْد اونَه سِيَاه چَال
جي بِيرُون بِيارِن دَن. يوْسِيف بعد اَز اينَكَه خُودَشِه دِيم بِتَراشِيه و خُودَشِه لَوَاس رَه
عوض هَكُورِدِه، فِرْعَوْن وَرَجَه بَشَه.^{۱۵} فِرْعَوْن، يوْسِيف بَاگُوتَه: «مَن خَوابِي
بَدِيَيِم و هِيَچَكِي دَبِيَه که بِتَّانِه اوْنَه تَعْبِير هَكُنَه. وَلَى دَرْبَاره تو بِشَوْسَم کَه
وَخَتَى ايتا خواب رَه بِشَنْتَه، تانِي اوْنَه تَعْبِير هَكُنَه.»^{۱۶} يوْسِيف فِرْعَوْن جَواب
هَدَه: «اين مَن نَيِّم کَه تَعْبِير كَائِم، وَلَى خُدَا تَى خَواب تَعْبِير تِرَه گُونَه.»^{۱۷} پَس
فِرْعَوْن، يوْسِيف بَاگُوتَه: «خَواب مِيَن بَدِيَيِم کَه نَيل روْخانِه گَل هِيَسَيَام^{۱۸} کَه بِدَفِه
هَفَت تا قَشَنَگ و چَاق گُو روْخانِه يَه جِي بِيرُون بُومَن و لَه زَار مِيَن دَبَان واش
بُخارَن.^{۱۹} وَ بَعْدَا هَفَت تا گُو دِيَگَه بَعْد اَز اوشان بِيرُون بُومَن کَه ضَعَيْف و
زَشَت و اشَكِر بَان. مَن تَنَام مَصْر مَلَك مِيَن اِينجور زَشَت گُو نَيِّدَه بَام.^{۲۰} وَ
اون اشَكِر و زَشَت گُوشَان، هَفَت تا چَاق گُوبِي کَه اوَّل بِيرُون بُومَان رَه
بُخارَن.^{۲۱} وَلَى حَتَّى بعد اَز اينَكَه اوشانه بُخارَن، اصلا مَعْلَوم نَبَا کَه اوشانه
بُخارَن، چون هَنُوز هَمُونجور خوشانِه اوَّل مِثَان زَشَت بَان. ايمَا بِيدَار هَبَام.^{۲۲}
وَ باز هَم ايتا دِيَگَه خَواب بَدِيَيِم کَه هَفَت تا بَرِسِيه و خُجِير گَنْدُم خوشِه ايتا
ساقِيَه پَه سَر گَشِيشَن.^{۲۳} بَعْد اَز اوَن، هَفَت تا خوشِه دِيَگَه سَر بَكِشِيشَن کَه
بَيَسِيه و نازِك بَا، و شَرقِي گَرم واِيه جِي خُشك هَبَا بَا.^{۲۴} وَ اوَن نازِك خوشِه
شَان، هَفَت تا خُجِير خوشِه رَه قَورَت هَدَن. مَن اين رَه جادوگَران بَاگُوتَه، وَلَى
هِيَچَكِي دَبِيَه که بِتَّانِه اوشانه تَعْبِير مَي وَسِين بَاگُو.»

^{۲۵} يوْسِيف، فِرْعَوْن بَاگُوتَه: «فِرْعَوْن هر دُتَا خَواب ايتا مَعْنَى دَنِه. خُدَا اونَجَه
کَه خَنِّه هَكُونَه رَه فِرْعَوْن بَاگُوتَه.^{۲۶} هَفَت تا خُجِير گُو، هَفَت سَال، وَ هَفَت تا
خُجِير خوشِه، هَفَت سَال. هر دُتَا خَواب ايتا مَعْنَى دَنِه.^{۲۷} هَفَت تا اشَكِر و زَشَت
گُو کَه بعد اَز اوشان بِيرُون بُومَن و هَم هَفَت تا خَالِي خوشِه کَه شَرقِي گَرم واِيه
جي خُشك هَبَا بَا، هَفَت سَال قَطْطِيه.^{۲۸} هَمُونجور کَه فِرْعَوْن بَاگُوتَه، خُدَا اونَجَه

که خَنِه هَکونه ره فرعون نشان هَدَه.^{۲۹} آسِه هَفت سال مِصر تمام ملِكِ مین خیلی فَراوانی هَنه،^{۳۰} ولی بعد از اون، هَفت سال قَحْطی هَنه، و تمام فَراوانی، مِصر ملِکِ مین از ياد شوَنِه و قَحْطی اين ملِکِ از بین برنه.^{۳۱} و اون ملِکِ مین فَراوانی از ياد شوَنِه، قَحْطی يه خاطری که بعد از اون هَنه، چون خیلی سخت بونه.^{۳۲} و فرعون دُباره خواب بَدیَّنَ معنی اينه که اين کار از طَرفِ خُدایه و خُدَا اوئِه به زودی آنجام دَه. پس آسِه فرعون باید ايتا حَكِيم و عَقْل دار مردای ره پیداهَکونه و مِصر ملِکِ اداره هَگرْدِتَه اوئِه هَدَه.^{۳۴} فرعون هَم باید زَمِين سَر ماموران بَنَه که هَفت سال فَراوانی يه مین، يك پنجم از تمام مِصر مَحصُول جَم هَکونه.^{۳۵} و تمام آذوقه ايي که سالهای فَراوانی يه مین هَنه ره جَم هَكُنَن، گَنْدُم فَرعون دَستور جَي أمبَار هَكُنَن که شَهْرَان مین خوراک دَبَو و اوشانه اوچه بَدارن.^{۳۶} اين آذوقه باید مَملُكتَ وَسَيْنَ به خاطر هَفت سال قَحْطی ايي که مِصر ملِکِ مین هَنه أمبَار هَبَو، تا مَملُكتَ، قَحْطی يه خاطری از بین نَشو».

^{۳۷} راهی که يوسِف باگوته فرعون و تمام اونه دربارپان پَسند هَگرَن. پس فرعون خودشه درباریان باگوته: «تَانِيم اين مَرَدَاي يه مَثَان گَسَي ره پیدا هَکونیم، مَرَدَي که خُدای روح اوئِه مین دَبَو؟»^{۳۹} ايمما فرعون يوسِف باگوته: «چون خُدَا تمام ايشانه تره نشان هَدَه، پس هيچکی تى مَثَان عَقْل دار و حَكِيم نَيِه.^{۴۰} تره مَي سَيره يه مین همه کاره کَانَم و تمام مَي مَرَدُم تى دَستوری جَي اطاعت کَانَن. و فقط من که سَلْطَنَت تَخت سَر نِيشَتم، تى جَي سَرَنَرم.»

^{۴۱} پس فرعون يوسِف باگوته: «بِيش مِصر تمام ملِکِ تى دَس هَدَم.»^{۴۲} ايمما فرعون خودشه مِچِک خودشه آنگوشت جَي در بِيارِده و اوئِه يوسِف آنگشت تَنه، و اونِ تَن ايتا گَرَان کَتَان قوا دَكْرِيدَه و ايتا گَرَدَنِه يه طِلاونه گَرَدَن دَيم هَده.^{۴۳} و اونِ خودشه دُومِين اَرَاتِه يه سَر سَوار هَگرِيدَه، اون هَر جا شونه با اونه پيش جار زَنه با: «زَانو بَزَنِن!» فرعون اينجوري، مِصر تمام ملِک يوسِف دَس هَده.^{۴۴} فرعون يوسِف باگوته: «مَن فَرعون هَيِسَم، ولی بدون تى اجازَه مِصر تمام ملِکِ مین هيچکی حق بَداره حتَّى خودشه دَس يا لَنگِ دِراز هَکونه.»^{۴۵} و فرعون يوسِف اسِم صَفَنَات فَعَنْيَج بَنه، و أَسِنَات فوطَي فارَع كِيجا، که شَهْرَان اون کاهن با ره، اونه وَسَيْنَ بَيرَدَه. و يوسِف مِصر تمام ملِکِ مین مشهور هَبَا.

^{۴۶} يوسِف سَي سَالِه با که مِصر فَرعون پادشاه خَدمَت در بُوما. و يوسِف فَرعون وَر جَي بِيرون بَشَه و مِصر تمام ملِکِ مین گَرَدَنِه با.^{۴۷} هَفت سال فَراوانی يه مین، زَمِين خيلی مَحصُول هَده.^{۴۸} يوسِف تمام زَمِين شانه مَحصُول که مِصر هَفت سال فَراوانی يه مین بِدَس بِيارِد با ره جَم هَگرِيدَه، و شَهْرَان مین

آمبار هَگرَدَه. اون هَر شَهْر دُور و اطْرَافِ مَحْصُولِ هَمُون شَهْر مَيْنَ آمبار کانِبَا.^۹ يوْسِف دَرِيَّاَيِّ وَازِيكِ مِثَان خِيلِي گَنْدَم آمبار هَگرَدَه تا جَايِي كَه اوشان حِساب هَكَرَدَن جَى دَس بَكَشِيه، چون دَنْبُونِه با اوشانِه حِساب هَكَرَدَن.

پِيشَ آزون كَه قَحْطَى بَرِسَه، أَسِنَات فَوْطَى فَارَاعَ كِيجَا، كَه شَهْر اون كاهن با، يوْسِف وَسِين دُتَا رِيكَا دُنْيَا بِيارِدَه.^{۱۰} يوْسِف خُودَشَه گَتَ رِيكَايِ إِسْمَ مَنَسِي بَنَه، چون باَكَوْتَه: «خُدَا تَامَ مَى سَخَتَى وَتَامَ مَى پَيَرَه سَرَه يَه دَل تَنَگَى رَه مَى يَادَ جَى بَيرَدَه.»^{۱۱} اون خُودَشَه دُوْمِين رِيكَايِ إِسْم اَفَرَايِم بَنَه، چون باَكَوْتَه: «خُدَا اون مِلَكِ مَيْنَ كَه سَخَتَى بَكَشِيم مَرَه ثَمَرَه هَدَه.»^{۱۲}

وَهَفْت سَال فَراوانِي مِصْرِ مِلَكِ مَيْنَ، تَامَ هَبَا.^{۱۳} وَهَمُونجُور كَه يوْسِف باَكَوْتَه با، هَفْت سَال قَحْطَى شُرُوعَ هَبَا. تَامَ اون مناطِقَ رَه قَحْطَى بَيْتَه، وَلَى مِصْرِ تَامَ مِلَكِ مَيْنَ خُورَاكَ دَبَا.^{۱۴} وَخَتَى مِصْرِ تَامَ مِلَكِ وَشَانِيَ دَكَنَ، مَرَدُم خُورَاكَ وَسِينِ فِرْعَوْن وَرَبَشَن. فِرْعَوْن تَامَ مِصْرِ آدَمَنِ باَكَوْتَه: «يوْسِف وَرَجَه بِيشِين، وَأونِچَه شِيمَرَه گُونَه رَه هَكَنِيد.»^{۱۵} پَس اون موقَه كَه تَامَ مَنَاطِقَه رَه قَحْطَى بَيْتَه با، يوْسِف تَامَ آمبار شانِه وَهَكَرَدَه، وَ گَنْدُم رَه مِصْرِيَانِ روَسِينَه با، چون مِصْرِ مِلَكِ مَيْنَ بَدَجُور قَحْطَى دَبَا.^{۱۶} اين موقَه مَرَدُم از هَمَه جَا گَنْدُم هَيَّنِ وَسِينِ يوْسِف وَرَجَه مِصْرِ مَيْنَ بُومَنَ، چون تَامَ اون مناطِقَ رَه بَدَجُور قَحْطَى بَيْتَه با.

٤٢

يوْسِف خُودَشَه اَداشان بَديِيه

وَخَتَى يَعقوب خَبَرَدار هَبَا كَه مِصْرِ مَيْنَ گَنْدُم روَسِينَ، خُودَشَه رِيكَاشان رَه باَكَوْتَه: «چَرَه هَمَديَّر نِگَاه كَانِيد؟»^{۱۷} وَ باز باَكَوْتَه: «بِشَوَسَم كَه مِصْرِ مَيْنَ گَنْدُم روَسِينَ. اوِچَه بِيشِين وَأَمَى وَسِينِ گَنْدُم بَهِينِين تَا زَنَدَه بِمانِيم وَ نَمِيرِيم.»^{۱۸} پَس دَه تَا از يوْسِف اَداشان بَشَن تَا مِصْرِ جَى گَنْدُم بَهِينَن.^{۱۹} وَلَى يَعقوب بِنِيمِين، يوْسِف اَداش اوشانه هَمَرَه رَوايَه نَكُورَدَه چون باَكَوْتَه نَكُنه یَچَى اوَنه سَرَ بَيَه.^{۲۰} پَس يَعقوب رِيكَاشان هَمَ بَقِيه مَرَدُم هَمَرَه مِصْرِ مَيْنَ بُومَن تَا گَنْدُم بَهِينَن، چون كَنْعَانِ مِلَكِ مَيْنَ هَمَ قَحْطَى بُومَا با.

آسِه، يوْسِف مِصْرِ حَاكِم با. اون با كَه تَامَ اون مِلَكِ مَرَدُم گَنْدُم روَسِينَه با. پَس يوْسِف اَداشان بُومَن وَاوَنه پِيشَ تَعَظِيم هَكَرَدَن.^{۲۱} يوْسِف وَخَتَى خُودَشَه اَداشان بَديِيه اوشانه بِشَناختَه، وَلَى اوشانه هَمَرَه ايتا غَرِيبَه يَه مِثَان رَفتَار هَكَرَدَه، نَتَدَى يَه هَمَرَه اوشانه هَمَرَه گَبَ بَزَه وَ بَيرَسِيه: «كَوْجَه يَه جَى بُومَين؟»^{۲۲} هَر اوشان باَكَنَ: «كَنْعَانِ مِلَكِ جَى بُومَيَم تَا أَمَى خُورَاكَ وَسِينِ گَنْدُم بَهِينِين.»^{۲۳} هَر

چَنْ يُوسِفَ خَوْدَشَهُ أَدَاشَانْ بِشَنَاخَتَهُ، وَلَى اُوشَانْ اُونَهُ بِشَنَاخَتَنْ.^۹ اُونَوْختَ يُوسِفَ خَوابِهِيَ كَهْ دَرَبَارَهُ اُوشَانْ بَدِيهُ بَارَهُ خَوْدَشَهُ يَادَ بِبَيَارِدَهُ وَبَاكُوتَهُ: «شُمَا جَاسُوسَانْ! بُومَينَ تَا آمِي مِلِكِ شِنَاسِيَيِ هَكْنِيدَهُ.»^{۱۰} يُوسِفَ بَاكُتنَ: «آقا، اِينَجُور نِيَهُ! تَى پَاكَارَانْ بُومَنَ تَا خَوشَانِهِ خُورَاكَ وَسِينَ گَنْدُمَ بَهِيَنَ.»^{۱۱} آما هَمِهِ اِيتَا مَرَدَائِي بَهْ رِيكَائِيمَ آما آدَمَائِي رَاسِكَوبِي هِيَسِيمَ، تَى پَاكَارَانْ هِيجَ وَخَتَ جَاسُوسَ بَيَانَ.»^{۱۲} يُوسِفَ اُوشَانَهُ بَاكُوتَهُ: «نَهُ! شُمَا بُومَينَ آمِي مِلِكِ شِنَاسِيَيِ هَكْنِيدَهُ.»^{۱۳} اُوشَانَ جَوابَ هَدَنَ: «آما، تَى پَاكَارَانْ دَوازَدَهُ تَا أَدَاشِيمَ، اِيتَا مَرَدَائِي بَهْ رِيكَائِيمَ كَعَانِ مِلِكِ مِيَنَ. آسيَهُ آمِي كَوْجَ أَدَاشَ لَآنَ آمِي بَيَرَهُ وَرَجَهُ دَرَهُ، وَ اِيتَا ازَ آمِي أَدَاشَانَ هَمَ دَنَيَهُ.»^{۱۴} وَلَى يُوسِفَ اُوشَانَهُ بَاكُوتَهُ: «هُمُونَ كَهْ شِمَرَهُ بَاكُوتَهُ: شُمَا جَاسُوسِينَ! وَ اِينَجُورِي إِمْتَحَانَ بُونِيدَهُ: بِهِ جَانَ فَرَعُونَ قَسَمَ، تَا شِيمِي كَوْجَ أَدَاشَ اِيجَهُ نِيَهُ، اِيجَهُ يَهُ جَيَ بِيرَونَ شَوَّنِينَ.»^{۱۵} شِيمِي مِيَنَ اِيتَارَهُ بَرَسانِينَ تَا شِيمِي أَدَاشَهُ اِيجَهُ بِيَارَهُ؛ شُمَا بَقِيهِ زَنَدانَ مِيَنَ مَانِدِينِيدَهُ تَا شِيمِي گَبَ مَعْلُومَ هَبَوَ وَ بِيَشَمَ رَاسَ گُونِينَ يَا نَهُ. وَ لَا، بِهِ جَانَ فَرَعُونَ قَسَمَ كَهْ جَاسُوسِينَ.»^{۱۶} يُوسِفَ سِهِ رُوزَ تَمَامَ اُوشَانَهُ بَا هَمَ زَنَدانَ مِيَنَ تُووَادَهُ.

وَ سِوَّمِينَ رُوزَ يُوسِفَ اُوشَانَهُ بَاكُوتَهُ: «اِينِهِ كَهْ گَوَنَمَ رَهْ آنِجَامَ هَدِينَ تَا زَنَدَهُ بُمانِيدَهُ، چُونَ مَنْ خُدَائِي جَيَ تَرِسَنَمَ.»^{۱۷} اَكَهْ شُمَا رَاسَ گُونِينَ، اِيتَا ازَ شُمَا أَدَاشَانَ زَنَدانَ مِيَنَ كَهْ شُمَا دَرِينَ زَنَدَانِي بُمانِهِ وَ شُمَا بَقِيهِ بِيشِينَ وَ شِيمِي خَانُوادَهُ يَهُ وَسِينَ كَهْ وَشَنَائِينَ گَنْدُمَ بَيرِينَ.»^{۱۸} وَلَى بَايَدِ شِيمِي كَوْجَ أَدَاشَهُ مَىَ وَرَجَهُ بِيَارِينَ تَا شِيمِي گَبَ ثَابِتَ هَبَوَ وَ نَمِيرِينَ.»^{۱۹} پَسَ اِينَجُورَهُ هَكْرَدَنَ. وَ هَمَدِيَگَرَ بَاكُتنَ: «رَاسَ رَاسِيَ كَهْ آما دَرَ مُورَدَ آمِي أَدَاشَ تَقْصِيرَ كَارِيمَ. چُونَ اُونَ مُوقَهُ كَهْ اُونَ اَمَرَهُ التِّمَاسَ كَانِبا، اُونَهُ التِّمَاسَ گَوشَ نَديَمَ. آسيَهُ خَوِيَّدَمانَ اِينَ وَضَعَ دُجَارَ هَبِيَّمَ.»^{۲۰} رَئُوبِينَ جَوابَ هَدَهُ: «مَكَّهُ شِمَرَهُ نَكْوَثُ اُونَ رِيكَاهُ هَمَرَهُ اِينَجُورَهُ نَكْنِينَ گَناَهَ دَارَه؟ وَلَى نَشَوَّسِينَ! حَالَا بَايَدَ اُونَهُ خُونَ وَسِينَ حَسَابَ پَسَ هَدِيمَ.»^{۲۱} اُوشَانَ نَداِيسِنَ كَهْ يُوسِفَ اُوشَانَهُ گَبِ فَهْمِنَهُ، چُونَ اِيتَا مُتَرَجِّمَ اُوشَانَهُ مِيَنَ دَبَا.»^{۲۲} اِيمَا يُوسِفَ اُوشَانَهُ وَرَجَهُ بِيرَونَ بَشَهُ وَ بِرَمَهُ هَكْرَدَهُ. وَ اُوشَانَهُ وَرَجَهُ وَكَرِسَّهُ وَ اُوشَانَهُ هَمَرَهُ گَبَ بَرَهَ. اِيمَا اُوشَانَهُ مِيَنَ شَمَعُونَ بَكِيَّتَهُ وَ اُوشَانَهُ چَشِمَ وَرَجَهُ زَنَدانَ مِيَنَ تُووَادَهُ.»^{۲۳} اِيمَا دَسْتُورَهُ هَدَهُ تَا اُوشَانَهُ گَالَ رَه گَنْدُمَ جَيُ پُرَ هَكْنَنَ، وَ اُوشَانَهُ پَولَ اُوشَانَهُ خُرَجِينَ مِيَنَ بَنَنَ وَ اُوشَانَهُ رَاهَ خُرَدَ وَ خُرَاكَ هَدَنَ. وَ اُوشَانَ تَمَامَ اِينَ كَارَانَ رَه اُوشَانَهُ وَسِينَ هَكْرَدَنَ.

اِيمَا اُوشَانَ گَنْدُمَ خَوشَانِهِ خَرَ سَرَ بَارَ هَكْرَدَنَ وَ اوِجَهَ يَهُ جَي بَشَنَ.»^{۲۴} وَخَتَنَ كَهْ اِسْتَراحتَ وَسِينَ بَيَاسَنَ، اِيتَا اَزَ اُوشَانَ خَوْدَشَهُ خُرَجِينَ وَ هَكْرَدَهُ تَا خَوْدَشَهُ خَرَ خُورَاكِ هَدَهُ، بَدِيهُ كَهْ اُونَهُ پَولَ خُرَجِينَ مِيَنَ دَرَهُ.»^{۲۵} پَسَ خَوِيَّدَهُ اَدَاشَانَ

باگوته: «می پول مره پس هَدَن؛ می پول ایجه می خُر جین مِین دَرَه.» پس او شانه دل ترس جی ٿپ ٿپ دکته و لرز هَمره هَمِدیگر بیشین، باگُن: «این چه بلائیه که خُدا آمی سَر دَرَه هارنه؟»

وختی گنعان ملک مین خوشانه پیر و رجه و گرسن، تمام هَر چی اتفاق دکت با ره، اونه وسین تعریف هَگردن باگُن: ^{۳۰} «اون مردای که اون ملک حاکم، آمی هَمره نُندی یه هَمره گب بَزَه و خیال هَگریده آما جاسوسی یه وسین او چه بشیم.» ^{۳۱} ولی آما اونه باگوته: «اما آدمای راسگویی هیسم و هیچ وخت جاسوس نَبَیم.» ^{۳۲} آما آمی پیره دوازده تا آداشیم. ایتا آز آمادِنَیه و آمی کوچ آداش الَّن آمی پیره و رجه گنunan ملک مین دَرَه.» ^{۳۳} ایما اون مردای که اون ملک حاکم با، آمره باگوته: «از ایجه فهمَم که راس گونین، ایتا از شیمی آداشان می و رجه نَبَنین بُمانه و بَقِیه گندُم هَگرین و شیمی خانواده یه و رجه که وشناین بیشین.» ^{۳۴} ایما شیمی کوچ آدشه می و رجه بیارین تا بِدَامَ که جاسوس نَبَنین و راس گونین. ایما شیمی آدشه شِمره پس دَنَم و تانین این ملک مین مامله هَگننید.»

وختی او شان خوشانه خُر جین شانه خالی کانه بان، بَدَیین که هَر گدامه پول اونه خُر جین مین دَرَه! وختیکه او شان و او شانه پیر پول کیسه شانه بَدَیین بَتَرَسین. ^{۳۵} و او شانه پیر یعقوب او شانه باگوته: «شُما می وَچه یه داغ می دل سر بَنَین. یوسف دَنَیه، شمعون دَنَیه، و الآن هَم خَنید بِنِیامِین بَپَرِین. تمام ایشان می سَر بوما.» ^{۳۶} ایما رئوبین خودشه پیر باگوته: «اگه اونه تی و رجه و نِگر داندم می هر دُتاریکاره بَکوش. اونه می دَس بِسپار و من اونه باز هَم تی و رجه و گرداندم.» ^{۳۷} ولی یعقوب باگوته: «می ریکاشیمی هَمره او چه نَبَنِیه؛ چون اونه آدش بَمِریده و فقط اون بُمانسیه. اگه این سَفَر مین که شونید یچی هبو، مَنه پیر مردِ غُصَّه یه هَمره گور مین نَبَنِین.»

۴۳

آداشان دُوَمین سَفَر به مصر

اقْحاطی هَمینجور گنunan مین بیشتر بونه با. ^۲ وختی تمام گندُمی که مصر جی بیارد بان ره بُخارَن، او شانه پیر او شانه باگوته: «باز هَم بیشین و پِکم خوراک آمی وسین بَهینین.» ^{۳۸} ولی یهودا اونه باگوته: «اون مردای تأکید هَمره آمره هُشدار هَدَه، باگوته: «اگه شیمی آدش شیمی هَمره دَنِیو، مره نَبَنِین.» ^{۳۹} اگه آمی آدش آمی هَمره بَرسانی، شونیم و تی وسین خوراک هینیم. ^{۴۰} ولی اگه اونه بَرسانی، نَشونیم، چون اون مردای آمره باگوته: «اگه شیمی آدش شیمی هَمره

دَبُو، مَرَهْ تِينِينَ.»^{۱۰} يَعْقُوب بَاكُوتَه: «چرا مَرَهْ بَدَى هَكْرَدِين و اون مَرَدَائِي رَه بَاكُوتَى كَه ايتا دِيكَه آداش دارين؟»^{۱۱} اوشان باكُنَن: «اون مَرَدَائِي دِقَتْ هَمَرَه دَرَبارَه اما و امي فَك و فَامِيلَان امي جَي بَيرَسِيه و بَاكُوتَه: «شِيمِي بَيرَه هَلَه زَنَده هيَسَه؟ آداشَه دِيكَرَى هَم دارين؟»، اما اوشه سَوالَه رَه جَوابَه هَدِيم. از كَوْجه دَانِسِيم گُونَه شِيمِي آداشَه ايجَه بَيارِين؟»^{۱۲} يَهُودَا خَوْدَشَه بَيرَه يَعْقُوب بَاكُوتَه: «رِيكَارَه مَى هَمَرَه بَرسَان كَه وَرسِيم و بِيشِيم، تا زَنَده بِمانِيم و نَه اما بَميرِيم، نَه تو و نَه امي وَچَه هَان.»^{۱۳} من اوشه سَلامَتَى رَه ضِمائَتَ كَائم. اوشه مَى جَي بِخَاه. اگَه اوشه تَى وَرَجَه وَنِگَرِدانَدَم و تَى وَرَجَه نِيارَدَم، اوشه تَقْصِيرَه تَا اَبَد مَى گَرَدَن دَبُو.»^{۱۴} چون اگَه انَقَرَه مَتَّلُ تُكَابِه بِيم، تا آلان دَو كَش شُونَه بِيم و هَنَه بِيم.»

«ايمَا اوشانه بَيرَه يَعْقُوب اوشانه بَاكُوتَه: «اگَه رَاه دِيكَرَى دِنِيه، پَس اين كَار هَكْنِيد: زَمِين خُجِيرَتِين مَحصُول جَي شِيمِي كَيسَه يَه مَيَنْ تِينِين، يَه مِيقَلَى كَتِيرَه و يَه مِيقَلَى عَسل و خَوش بو عَطَر و مُر و پِستَه و بادَام هَم اون مَرَدَائِي يَه وَسَين هَدِيه بَيرِين.»^{۱۵} شِيمِي هَمَرَه دُو بَرَابر پَول بَيرِين، وَپُولَى كَه شِيمِي خُرجِين مَيَنْ دَبَارَه اوشه پَس هَدين. شَايِد اشتِباَه هَبَا بو.»^{۱۶} وَرسِين شِيمِي آداش رَه هَم هَكِيرِين و اون مَرَدَائِي يَه وَرَجَه وَنِگَرِدين.»^{۱۷} خُدَاءِي قَادِر مُطْلَق اون مَرَدَائِي يَه دَلِ رَحَم بَيارَه تَا شِيمِي اون ايتا آداش و بِنيامِين شِيمِي هَمَرَه بَرسَانِه. ولَى اگَه خَنَه مَى وَچَه هَان دَاغ مَى دَل بُمانَه بَنَى بُمانَه.»^{۱۸} پَس اوشان هَدِيه و دُو بَرَابر پَول و بِنيامِين رَه هَم خَوشَانِه هَمَرَه بَيَّن و وَرسَن مَصْر سَمت بَشَن، وَيوسِيف وَرَجَه بَيَّاسَن.

«وَختَى يَوسِيف بِنيامِين اوشانه هَمَرَه بَدِيه خَوْدَشَه سِره يَه بِيشِكار بَاكُوتَه: «اين مَرِدِكان رَه سِره بَيرَه و ايتا حَيوان سَرَّ بَيَّن و اوشه آمادِه هَكُن، چون اوشان تُهْر مَى هَمَرَه غَذا خَارِئَن.»^{۱۹} اون مَرَدَائِي هَمُونَجور كَه يَوسِيف اوشه بَاكُوتَه با هَكْرِدَه، و اون مَرِدِكان رَه يَوسِيف سِره بَيرَه.»^{۲۰} ولَى يَوسِيف آداشان از اينَكَه اوشانه يَوسِيف سِره بَيرَه بَيرَه بَيرَه، چون خَوشَانِه هَمَرَه باكُنَن: «آمرَه به خاطَر پَولَى كَه اوَّلين دفعَه امي خُرجِين مَيَنْ بَنَ با اينَجَه بَيارَه تَا آمرَه حَمِلَه هَكُونَه و گِرفَتَار هَكُونَه و آمرَه خَوْدَشَه بَرَدَه هَكُونَه و امي خَرَشَان رَه هَم هَكِيرَه.»^{۲۱} پَس اوشان يَوسِيف سِره يَه بِيشِكار وَرَجَه بَشَن و سِره يَه ذَر وَرَجَه اوشه هَمَرَه اينَجور گَب بَرَن:»^{۲۲} «إِي آقا، اما اوَّلين گَش خوراَك بَهَيَّن وَسَين ايجَه بُومَيم. ولَى وَختَى اوچَه ايَى كَه خَسَّيَم استِراحت هَكْنِيم امي خُرجِينَشَانِه وا هَكْرِدَيم، هَر كُدام امي پَول هَمُون قَدر كَه شِمرَه هَدَه بِيم خُرجِين مَيَن بِيدَا هَكُورَديم. اسَه اوشه پَس بَيارَديم.»^{۲۳} وَبِيشَر هَم پَول بَيارَديم تَا خوراَك بَهَيَّنِيم. نِدانِيم كَي امي پَول امي خُرجِين مَيَن بَنَه.»^{۲۴} اوشه بَاكُوتَه: «سَلامَت بِمانَد؛ تَنِرسِين. شِيمِي خُدَا

و شیمی پیره خدا اون پول شیمی و سین خرجن مین بتَه، چون شیمی پول می دس برسپه.» ایما شمعون اوشانه ور بیرون بیارده.^{۲۴} اون مردای اوشانه یوسف سره بپرده و اوشانه او هدَه تا خوشانه لنگ بشورن و اوشانه خرشان ره هم واش هدَه.^{۲۵} و اوشان خوشانه هدِه شان ره آماده هگردن تاظهر سر که یوسف هنه اونه هدَن، چون بِشَوْسَنَ که اوچه گذا خارن.

وختی یوسف سره بوما، هدِه شان که خوشانه همره داشتن ره اونه ورجه سره مین بیاردن، و اونه پیش تعظیم هگردن.^{۲۶} یوسف اوشانه حال بپرسیه، باگوته: «شیمی پیر سلامت، همون پیر مردی که اونه گب زنه بین؟ هله اون زنده هیسه؟»^{۲۷} اوشان بالگتن: «تی پاکار آمی پیر، زنده و سلامت.» و خوشانه سر ول هگردن و تعظیم هگردن.^{۲۸} و یوسف سر بلند هگرده و خودشه آداسه بِنیامین، که اوشانه مار یکی با ره بَدِیه، و بِنُرِسِیه: «این همون کوچ آداسه که اونه باره مره باگوتید؟» و بِنیامین باگوته: «می ریکا، خُدا تره بَرگت هده.»^{۲۹} یوسف که خودشه آداسه بَدِیه بیلی ناراحت هبا با، عجله همره بیرون بشته تا پجا برمه هگردن و سین پیداهکونه. پس خودشه اتفاق مین بشه و اوچه برمه هگرده.^{۳۰} ایما خودشه دیم بشورده و بیرون بوما و همونجور که خودشه چلوه داشته، باگوته: «غَذَا بِيَارِين.»^{۳۱} یوسف و سین سیفا گذا بَنَن، و اوشانه و سین سیفا، اون مصریان که اونه همره گذا خاردن و سین هم سیفا، چون مصریان عرانیان همره گذا نخاردن و اوشانه همره گذا بخاردن بَد دانیسن.^{۳۲} و یوسف آداسان از گت تا کوچک اونه بیش بنیشتَن، طبق اوشانه سین، و اوشان تعجب همدیگر بیشین.^{۳۳} چون اوشانه سَهْم یوسف سُفره یه جی دنه بان، ولی بِنیامین سَهْم پنج برابر بقیه یه جی بیشتر با. پس اوشان اونه همره بخاردن و کیف هگردن.

۴

یوسف خودشه آداسان امتحان کانه

ایما یوسف خودشه سره یه پشکار دستور هده، باگوته: «این مردakan خرجینه تا اوچه ایی که بَنَن بَرَن آذوقه یه جی پُر هُکُن و هر گدامه پول اوشانه خرجین مین بتَنی.^{۳۴} ایما می جام، همون نُقره ایی جام ره، کوچیکترین آداسه خرجین مین بتَنی، اونه گَدْم پول همره.» پشکار اونچه که یوسف اونه باگوته باره، هگرده.^{۳۵} صبح وختی هوا روشن هبا، اون مردکان اوشانه خرشانه همره راهی هگردن.^{۳۶} ولی هله شهر جی دور تبا بان که یوسف خودشه سره یه پشکار باگوته: «ورس و اون مردکان دُمبال بوشو، وختی اوشانه برسیه

ایی، اوشانه باگو: «چرا خوبی یه جواب بدی یه همره هدین؟ مَگِه این همون جامی نیه که می آفا اونه همره نوش کانه و اونه همره فال گیرنه؟ شُما این کار همره بد کاری هگر دین.»

وختی پشکار اوشانه برسیه، همین گبان ره اوشانه بزه.^۷ ولی آداشان اونه باگتن: «چرا آمی آقا اینجور گونه؟ خُدا نُکنه، أما تی پاکاران اینجور کاری هگرده بیم!^۸ أما حتی پولی که آمی خرجین مین پیدا هکوردیم ره گنعان ملک جی تره وَگرداندیم؛ پس چطور ممکنه تی آقایه سره یه جی نُقره یا طلا بَذْریم؟^۹ جام هر کس ور پیدا هکوردی اونه بکوش، و أما بقیه هم آقایه پاکار بونیم.»^{۱۰} پشکار باگوته: «خیلی خوب، همینجور که گُونی هبو. جام هر کس ور دبا، اون می پاکار بونه و شُما بقیه بی تقصیرین.»^{۱۱} پس هر گدام از اوشان عجله یه همره خوشانه خُر جین زمین سر بَنَن و هر گدام خوشانه خرجین وا هگردن.^{۱۲} ایما اون گت اداسه خُر جین جی شروع به بَگرسن هگرده تا کوچ اداسه برسیه. و جام بنيامين خُر جین مین پیدا هکوردُه.^{۱۳} ایما اوشان ناراحتی یه جی خوشانه پیرزن ره چر هَدَن و هر گدام خوشانه خر بار هگردن و شهر سمت وَگرسن.

وختی که یهودا و اونه آداشان یوسف سره بومَن، یوسف هله اوچه دبا. اوشان اونه پیش زمین سر بکتن.^{۱۴} یوسف اوشانه باگوته: «این چه کاری با هگردين؟ مَگِه ندانین که می مثان آدم تانه فالگیری یه همره همه چیزه بفهمه؟»^{۱۵} یهودا جواب هده: «آمی آقاره چه باگوییم، و چه جوابی هدیم؟ چطور آمی بگناهی ره ثابت هُکنیم؟ خُدا تی پاکاران تقصیر بفهمیسه. آسِه اما آمی آقایه پاکار بونیم، هم اما، هم اونی که جام اونه جی پیدا هکوردین.»^{۱۶} ولی یوسف باگوته: «خُدا نُکنه من اینجور کاری هُکنم! فقط اونیکه جام اونه ور پیدا هبا می پاکار بونه. بقیه شُما سلامتی همره شیمی پیره و رجه وَگردين.»^{۱۷}

ایما یهودا اونه و رجه بشه و باگوته: «می آقا، خواهش کائم بَنی تی پاکار چی تره بگو. و می جی عصبانی ئبو، چون تو خُد فرعون میثان هیسی.^{۱۸} می آقا خودشه پاکاران جی بپرسیه: «پیر یا آداس دارین؟»^{۱۹} و أما آمی آقاره جواب هدیم: «اما اینتا پیر پیز داریم، و اینتا جوان آداس که اونه پیری یه دوره یه وَچه. اون ریکایی آداس بمرده و اون خودشه ماره تنها ریکائیه که بُمانیسه، و اونه پیر اونه دوس داره.»^{۲۰} ایما تی پاکاران باگوتی: «اونه می ورجه بیارین تا می چشم همره اونه بیم.»^{۲۱} و أما آمی آقاره باگوتیم: «اون ریکائیه خودشه پیر ول هکونه، چون اگه خودشه پیر ول هکونه، اونه پیر میرنه.»^{۲۲} ولی تو تی پاکاران باگوتی: «تا شیمی کوچ اداس شیمی همره نیارین، د مره بَنین.»

٤٤ وختى تى پاكار، آمى پىرە ورجه بىشىم، اونچە آمى آقا امەرە باگوتە با رە اونە باگوتىم.^{٥٠} ايمامى پىر باگوتە: ”باز ھەم وَگردىن و پىم آدۇقە امەرە بەھىنин.“^{٦٦} ولی آما باگوتىم: ”تتائىم بىشىم. فقط اگە آمى كوج آداش آمى ھەمرە بىيە، شۇنىم. چۈن تتائىم اون مەرداي رە بىنىم، مەگە اونكە آمى كوج آداش آمى ھەمرە دېبو.“^{٧٧} ايماما تى پاكار آمى پىر امەرە باگوتە: ”دانىد كە مى زنا دۇتارىكا مى وسین دۇنيا بىيارىدە.^{٨٨} ايتا آز اوشان مى ور جى بىشە و باگوتەم: ”حتما وحشى جيوانان اونە بۇخاردىن، و آز اون موقە دا اونە نىدىيەم.^{٩٩} اگە اين ايتا رە ھەم مى جى ھەگىرىن و بلايى اونە سەر بىيە، مەنە پېرمەرد ھۇصىھ يە ھەمرە گور مىن نىن.“^{١٠٠} پىس اگە آلان تى پاكار آمى پىرە ورجە وَگردىم، و اين جوان آمى ھەمرە دېبىو، و اگە مى پىر كە اونە جان اين رىكايى جان دېسىھ هىسە،^{١١} بىنە كە رىكا دەنئە درجا ميرىنە. و تى پاكار ان خوشانە پېرمەرد پىر ھۇصىھ يە ھەمرە گور مىن خىن بىن.^{١٢} تى پاكار خودشه پىرە ورجە اين جوان سلامتى رە ضمائىت ھەگىردىم، باگوتەم: ”اگە اونە تى ورجە وَنگەرداڭىم، اونە تەقصىر تا آخر عمر مى گردىن دېبو!“^{١٣} پىس آلان خواهش كائىم من تى پاكار بىجاي اين جوان بُمانم و مى آقايىه پاكار ھېبوم، و اون جوان خودشه آداشان ھەمرە وَگرددە.^{١٤} چۈن چەپلىرىن تائىم مى پىرە ورجە وَگردىم اگە اين جوان مى ھەمرە دېبىو؟ مەن نايە بىيىن بلايى كە مى پىرە سەر خىن بىيە رە نىدارم.“^{١٥}

٤٥

يوسِف خودشه آداشان گونە مەن كىم

و يوسِف تتائىسيه اوشانە پىش كە اونە ورجە هيسبان خوشىرە بىدارە، و فرياد ھەمرە باگوتە: »ھەمە رە مى ور جى بىرون ھەكىنىد!« پىس اون موقە كە يوسِف خودشه آداشان باگوتە مەن كىم، ھىچكى اوچە دىبا!^{١٦} و جورى بىلند بىرمە ھەگىرىدە، مىصرپانى كە اونە سىرە يە مىن دىبان بىشۇشىن. و اين خېر فرعنون سىرە يە آدمان گوش بىرسىپە.^{١٧} يوسِف خودشه آداشان باگوتە: »مەن يوسِفم! مى پىر ھەلە زىنە يە؟«^{١٨} ولی اونە آداشان تتىسىن اونە جوابى ھەن، چۈن يوسِف جى بىرسىپە باز.

ايما يوسِف خودشه آداشان باگوتە: »مى نزىكى بىيىن.« اوشان ھە نزىدىك بومان. ايما باگوتە: »مەن يوسِفم، شىيمى آداش، ھەمونى كە اونە مىصرپان رە بىروتىن! و آسىھە پەريشان نىبىن، و آز اين كە مەرە ايجە بىروتىن شىيمى جى عصبانى نىبىن، چۈن خۇدا مەرە پېشىر بىرساندە تا مەردىمان جان چەپلىرىن ھەكىم. چونكە ھەمين آلان ھەم دو سالىھ كە قەھقەھىي اين ملک بىيە و تا پىنج سال دىگە ھەم نە كاشتىن دەركارە و نە دەرۋەھەردىن.^{١٩} ولی خۇدا مەرە پېشىر از شۇما بىرساندە تا

شیمی وَسین زَمِن مَیْن نَسْلِی بِجا بَنَه و شِمِرِه سَالَای سَال زَنَدَه بِدارَه.^۸ پَس این شُمَا تَبَّیِن کَه مَرَه اِيجَه بَرَسانَدِین بلَکه خُدَا با. اوَن مَرَه فِرَاعَون پَیَر و اوَنَه سِرَه يَه تمام آَدَمَان آَقا و تمام مَصْر مِلَک حَاکِم هَكْرِدَه.^۹ أَسِه عَجَلَه هَكْنِيد و مَی پَیَرَه وَرَجَه بَیَشِین، اوَنَه باَگَوِید: «تَی رِیکَا یوَسِف اِینجور گُونَه: خُدَا مَرَه تمام مَصْر حَاکِم هَكْرِدَه. مَتَّل نَکْن و مَی وَرَجَه بَیَه.^{۱۰} تو و تمام تَی وَچَه هَان و نَوَه شَان و تمام تَی گَلَه و رَمَه و هَر چَی کَه دَارَی، جَوَشِن مَنْطَقَه يَه مَیْن بُمان تَامِی نَزِیکَی دَبَی.^{۱۱} اوَجَه تَی وَسِین نَهَیِه دِینَم، چَوَن هَلَه پَنَج سَال قَحَطَی يَه جَی بُمَانِیَه. نَکْنِه تو و تَی سِرَه يَه آَدَمَان و تمام تَی گَس و كَار فَقِير هَبَّیَن».^{۱۲} آَلَآن شُمَا شِيمِي چَشم هَمَرَه دِينِین و مَی آَداش بِنِيامِين هَم دِينَه کَه رَاس رَاسِي اِين مَتَّم کَه شِيمِي هَمَرَه گَب رَّتَم.^{۱۳} پَس مَی پَیَر تمام حُرْمَتَی کَه مَصْر مَیْن دَارَم و هَر اونَچَه اِيَي جَی کَه بِدِینَخِر هَدَّیَن. و هَر چَه زَوَدَّر مَی پَیَر اِيجَه بَیَارَيَن».^{۱۴} اِيمَا یوَسِف، خَودَشَه آَداش بِنِيامِين گَشِه بَيَّته و هَمَدِيَگَر هَمَرَه بِرمَه هَكْرِدَن.^{۱۵} و یوَسِف تمام خَودَشَه آَداشان خَوش هَدَه و بِرمَه هَكْرِدَه. اِيمَا اوَنَه آَداشان اوَنَه هَمَرَه گَب بَزَن.

اَوْختَى فِرَاعَون كَاخ خَبِر بَرَسِيَه کَه یوَسِف آَداشان بُومَن، فِرَاعَون و تمام اوَنَه دَرَبَارِيَان هَمَه خَوْشَال هَبَان.^{۱۶} فِرَاعَون یوَسِف باَگَوِته: «تَی آَداشان باَگَو: «اِينجور هَكْنِيد: شِيمِي حَيَوانَان بَار هَكْنِيد و گَنْعَان مِلَک مَیْن وَگَرَدِين،^{۱۷} و پَيَر و شِيمِي سِرَه يَه آَدَمَان هَكْيَرِين مَی وَرَجَه بَيَّهِن. مَصْر خُجِيرَتِين زَمِن رَه شِمِرِه دَنَم تَا اوَنَه فَراوَانَی يَه جَی بُخارَيَن».^{۱۸} و تو یوَسِف مَأْمُورِي کَه اوَشَانَه باَگَوِيه: «اِينجور هَكْنِيد: شِيمِي زَنَاكَان و كَوْچ وَچَه هَان وَسِين مَصْر جَی اَرَابِه هَكْيَرِين و شِيمِي پَيَر هَكْيَرِين و بَيَّهِن».^{۱۹} شِيمِي اَسَباب و اَثَاثِيَه يَه دَرَبَن تَبَّیِن، چَوَنَکَه تمام مَصْر خُجِيرَتِين مِلَک شِيمِي شِينَه».^{۲۰}

پَس يَعقوب رِیکاشان اِينجور هَكْرِدَن: طِيق فِرَاعَون دَسْتُور، یوَسِف اوَشَانَه اَرَابِه و رَاهِه خُرد و خُرَاک هَدَه.^{۲۱} هَر گُدَام اَز اوَشَانَه يَدَس لَوَاسِن نُو هَدَه، وَلَى بِنِيامِين سِيَصَد مِتَّقَل نُقَرَه و پَيَّح دَس لَوَاسِن هَدَه.^{۲۲} و خَودَشَه پَيَر وَسِين هَم اِيشَان رَه بَرَسانَدَه: دَه تَا خَر کَه مَصْر خُجِيرَتِين كَالَا اوَنَه سَرَدَبا، وَ دَه تَا مَادِه خَر کَه اوَنَه سَرَ گَنْدُم و نَان و خَودَشَه پَيَرِه رَاه خُرد و خَورَاک با دَبَا.^{۲۳} اِيمَا یوَسِف خَودَشَه آَداشان رَوَانَه هَكْرِدَه و اوَشَان رَفَثَن مَوْقَه اوَشَانَه باَگَوِته: «رَاه مَيْن هَمَدِيَگَر هَمَرَه دَعَوا نَكْنِين!»^{۲۴}

پَس اوَشَان مَصْر جَي بَيَرون بُومَن، خَوْشَانِه پَيَر يَعقوب وَرَجَه گَنْعَان مِلَک بَشَن.^{۲۵} و خَوْشَانِه پَيَر باَگَتَّن: «یوَسِف هَنُوز زَنَدَه هِيسَه! اوَن تمام مَصْر حَاکِم».^{۲۶} اِيمَا يَعقوب دَل ضَعَف هَكْرِدَه، چَوَن اوَشَانَه گَب باَور نَكْرِدَه.^{۲۷} وَلَى وَختَى تمام گَيَايَي کَه یوَسِف اوَشَانَه باَگَوِته با رَه پَيَرِه وَسِين باَگَتَّن، و اَرَابِه هَايَي کَه یوَسِف

اونه بیاردن و سین برسانده با ره بَدِیْه، او شانه پیر یعقوب باز هم جان بَیْتَه.^{۲۸} یعقوب باگوته: «این می وسین بَسَّه که می ریکایوسف زنده هیسه. شوئم و پیش آز بَمِرَدَن اونه دیئم.»

۴۶

یعقوب سفر به مصر

پس یعقوب هر چی داشته یه هَمَرَه کوچ هَگُرِدَه، به بِئْرِشَیْع بَرْسِیْه، و خودشه پیر اسحاق خُدای وسین قربانی ها هَدَه.^۲ و خُدَا شُویْه رویاهایه مین یعقوب ظاهر هَبَا و باگوته: «یعقوب! یعقوب!» جواب هَدَه: «بِفَرِمَا در خدمت دَرَم!^۳ خُدَا باگوته: «مَنَم خُدَا، تَی پَیْرَه خُدَا. مصر رَفَقَن جَی نَتَرَس، چون اوچه تَرَه گَتِ قوم کَانَم.^۴ من خَوْدَم تَی هَمَرَه مصر سَمَّت هَنَم، و حَقِيقَتَن مَن خَوْدَم باز هَم تَرَه وَگَرَدانِنَم. و یوسف تَی بَمِرَدَن موقه تَی چَشم دَبَینِنَه.»

ایما یعقوب بِئْرِشَیْع جَی راهی هَبَا، و یعقوب ریکاشان خوشانه پیر و وَچَه هان و خوشانه زناکان ره آرَایِه یه هَمَرَه که فرعون اونه بیاردن و سین بَرِسَانَدَه با، بَرِدَن.^۵ و گَلَه و تمام اموالی ره که گَنَعَان مِلَکِ مین جَم هَگَرَدَه باز خوشانه هَمَرَه بَیَّثَن و یعقوب و تمام اونه نسل مصر سَمَّت بشَن.^۶ یعقوب خودشه ریکاشان و خودشه کیجاشان و ریکائو شانه خودشه هَمَرَه بَرِدَه، اون تمام خودشه نسل خودشه هَمَرَه مصر سَمَّت بشَن.

تمام اوشانی که یعقوب هَمَرَه مصر سَمَّت بشَن، اوشانی که اونه نسل جَی باز، بَجز اونه عَروسان سَر جَم شَصَت و شِش نَفَر باز.^۷ یوسف و سین هَم دُنَان ریکایوسف مین دُنیا بوما. پس یعقوب نسل که مصر سَمَّت بشَن، سَر جَم هَفَقَاد نَفَر باز.

یعقوب، یهودا ره خودشه جَی پیشتر یوسف و رجه بَرِسَانَدَه تا جوشن راه ره او شانه تشن هَدَه. و جوشن مِلَکِ مین بَرِسَپَیْن.^۹ ایما یوسف خودشه آرَایِه ره حاضر هَگَرَدَه تا جوشن سَمَّت، خودشه پیر یعقوب پیشواز بُوشو. یوسف وَختی خوشه پیر بَدِیْه اونه کَشَه بَیَّتَه و خیلی زمان بِرَمَه هَگُرِدَه.^{۱۰} یعقوب یوسف باگوته: «آسِه د حاضرِم بَمِيرم، چونکه می چَشم تَرَه بَدِیْه و دائم حالا زندَه ایی.»^{۱۱} اون وَخت یوسف خودشه آداشان و خودشه پیره سِره یه آدمان باگوته: «آسِه شوئم تا فرعون خَبِر هَدَم باگوم: «می آداشان و می پیره سِره یه آدمان که گَنَعَان مِلَکِ مین دَبَان می وَرَجَه بومَن.^{۱۲} او شان گَالَش و گُوسَند چرانَدَه، و گَلَه شان و رَمَه شان و هَر چی که دارَن ره خوشانه هَمَرَه بیاردن.»^{۱۳} وَختی که فرعون شِمِرَه خودشه حُضور دُخانِسَه و بَرِسِیْه: «شیمی کار چِیه؟»^{۱۴} باگویید:

”اما تى پاکاران از جوانى تا آلان گوشند چرانى هَگرديم، هَم آما و هَم آمي اجداد،“ تا جوشن مِلكِ ميَن بُمانيد، چون مِصرِپان گالشان جى بىزار بان.«

پس يوسيف فرعون ديدار بَشَه و اونه باگوته: «مى پير و آداشان خوشانه گلله و رمه يه هَمرَه و هَر چى دارَن گُنَعَن ملِكِ جى بومَن و آلان جوشن مَنْطَقَه يه ميَن دَرَن.»^٢ اون خودشه آداشان مِين جى پَنْج نَفَر بَيَتَه و اوشانه فِر عون وَرَجَه بَيَرَدَه.^٣ فِر عون اونه آداشان جى بَيَرَسِيه: «شيمى كار چِيه؟» اوشان فِر عون جواب باگُتن: «تى پاکاران گالشان، هَمونجور كه آمي اجدا هَم بان.»^٤ هَمِينجور هَم فِر عون باگُتن: «آما بومَيم اين ملِكِ ميَن دَبِيم، چونكه تى پاکاران گلله شانه وَسِين الوم دَنِيه، چون گُنَعَن ملِكِ ميَن بَدْجُور قَحْطَى بوما. آسيه خواهش كانيَم بَنِي تى پاکاران جوشن مَنْطَقَه يه ميَن بِمائَن.»^٥ فِر عون، يوسيف باگوته: «آسيه كه تى پير و آداشان تى وَرَجَه بومَن،^٦ مِصرِ ملِك تى اختيار دَرَه؛ تى پير و آداشان خُجِيرَتَرِين جاي اين ملِك مُسْتَقَر هَكُن. بَنِي جوشن ميَن بِمائَن. وَ اگه اوشانه ميَن آدمَي قايلِي اشناسينى اوشانه مى گلله شانه سَر هَم بَنِي.»^٧

اون وَخت يوسيف خودشه پير يعقوب فِر عون وَرَجَه بِيارَدَه و يعقوب فِر عون بَرَكَت هَده.^٨ فِر عون اونه جى بَيَرَسِيه: «چن سال تى عمرى جى بُكَذَشَتَه؟»^٩ و يعقوب فِر عون باگوته: «مَن صَدَ و سَي سال دارَم. مى سالهای عمر كَم با و سَخْتَى يه هَمرَه بُكَذَشَتَه، و مى اجدا قَدَر عمر نَكْرَدَم.»^{١٠} ايمَا يعقوب فِر عون بَرَكَت هَده و اونه وَرَجَى بِيرَون بَشَه.^{١١} ايمَا يوسيف اونجور كه فِر عون دَستَور هَده با، خودشه پير و آداشان جا هَده و مِصر خُجِيرَتَرِين ملِك كه رَمَسيس مَنْطَقَه يه ميَن با ره اوشانه هَده.^{١٢} و خودشه پير و آداشان و تمام اونه پَيرَه سِره يه آدمَان وَسِين، طِبق اوشانه نان خار، خوراك فَراهم هَگرَدَه.